

LUPAPÄÄTÖS
Nro 32/2024
Dnro PSAVI/11569/2023
29.2.2024

ASIA Eläinsuojan ja biokaasulaitoksen toiminnan olennainen muuttaminen,
Haapavesi

LUVAN HAKIJA Keskitalon Tila Oy

SISÄLLYSLUETTELO

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO	4
TOIMINTA JA SEN SIJAINTI	4
LUVAN HAKEMISEN PERUSTE	4
LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA	5
TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE.....	5
Ympäristöluvut	5
Sopimukset	5
Kaavoitus	5
SIJANTIPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ	6
Asutus ja maankäyttö	6
Suojelukohteet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue	6
TOIMINTA.....	7
Eläintilat ja tuotanto.....	7
Eläintilat	7
Rakennusten ilmanvaihto	7
Tuotanto	8
Lannan ja jätevesien käsittely ja varastointi.....	8
Lietelannan varastointi	8
Kuivikelannan varastointi	9
Mädätysjäännöksen pumppaus etälietesäiliöihin.....	9
Mädätysjäännöksen separointi kuivikkeeksi	10
Biokaasulaitos.....	10
Biokaasulaitoksen syötteen ja lopputuotteet	10
Biokaasulaitoksen rakenne ja toiminta	11
Laiduntaminen	12
Lannan ja jätevesien hyödyntäminen	12
Säilörehun varastointi	12
Polttoaineet ja kemikaalit	12
Jätteet.....	13
Toiminnasta aiheutuva liikenne	13
Energian tuotanto.....	13
TARKKAILU JA RAPORTOINTI.....	13
Eläinsuojien toiminnan tarkkailu.....	13
Biokaasulaitoksen toiminnan tarkkailu.....	13
ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN.....	14
Biokaasun tuotannon ympäristövaikutukset	14
Päästöt ilmaan	14
Päästöt vesiin, pohjaveteen ja maaperään.....	15
Melu, värinä ja liikenne	15
Mädätysjäännöksen käsittely ja jätteet.....	15
ARVIO TOIMINTAAN LIITTYVISTÄ RISKEISTÄ.....	15
Biokaasulaitoksen poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen.....	15
ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN KÄYTÖSTÄ	16
LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY.....	16
Lupahakemuksen täydennykset.....	16
Lupahakemuksesta tiedottaminen.....	17
Lausunnot.....	17
Hakijan kuuleminen ja vastine.....	19
MERKINTÄ	19

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU	20
KÄSITTELYRATKAISU	20
YMPÄRISTÖLUPARATKAISU	20
LUPAMÄÄRÄYKSET	20
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi	20
Eläinsuojan sijainti	20
Eläinsuojien rakenteet sekä lannan ja jätevesien käsittely ja varastointi	20
Biokaasulaitoksen toiminta	21
Lannan separointi ja käyttö kuivikkeena	21
Hajuhaittojen torjunta	22
Lannan ja jätevesien hyödyntäminen	22
Laiduntaminen	23
Säilörehun varastointi	24
Meluhaitan vähentäminen	24
Haittaeläinten torjunta	24
Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi sekä jätehuolto	24
Toiminnan tarkkailu ja raportointi	25
Muut määräykset	26
OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE	27
RATKAISUN PERUSTELUT	27
Käsittelyratkaisun perustelut	27
Ympäristöluvan harkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset	27
Lupamääräysten perustelut	30
Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi	30
Tarkkailu- ja raportointimääräykset	35
VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN	36
LUVAN VOIMASSAOLO	36
Päätöksen voimassaolo	36
Korvattavat päätökset	36
Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen	36
PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO	36
Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus	36
SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	37
KÄSITTELYMAKSU	37
Ratkaisu	37
Perustelut	37
Oikeusohjeet	38
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	38
MUUTOKSENHAKU	39

HAKEMUS JA ASIAN VIREILLETULO

Keskitalon Tila Oy on 16.9.2023 aluehallintovirastoon saapuneella ja sittemmin täydentämällään hakemuksella pyytänyt ympäristölupaa eläinsuojan ja sen yhteyteen sijoittuvan biokaasulaitoksen toiminnan olennaiseen muuttamiseen Haapaveden kaupungissa.

TOIMINTA JA SEN SIJAINTI

Lupaa haetaan maidontuotantoon suuntautuneen eläinsuojan ja sen yhteyteen sijoittuvan biokaasulaitoksen toiminnan olennaiseen muuttamiseen.

Toiminta sijoittuu Haapaveden kaupungin Leppiojanperälle kiinteistölle Keskitalo 71-401-19-81 noin yhdeksän kilometriä Haapaveden keskustasta itäkoilliseen. Lypsykarjapihaton pohjoisosaan rakennetaan laajennusosa ja pihatton koillispuolelle nykyisten laakasiilojen ja kuivalantalan yhteyteen rakennetaan uusi rehulaatta. Rakennettavat vasikkala ja hiehopihatto sijoittuvat laakasiilojen kaakkoispuolelle. Biokaasulaitos on laakasiilojen ja rakennettavan vasikkalan välissä. Vanha hiehopihatto sijoittuu lypsykarjapihaton koillispuolelle ja se pysyy eläinsuojakäytössä eikä siihen rakenneta muutoksia. Tilakeskuksen osoite on Leppiojantie 27.

Rakennettava etälietesäiliö on suunniteltu karttatarkastelun perusteella noin 750 metrin etäisyydelle tilakeskuksesta ja olemassa oleva etälietesäiliö on noin kahden kilometrin etäisyydellä tilakeskuksesta. Biokaasulaitoksen mädätysjäännös siirretään tilakeskuksesta etälietesäiliöihin maanalaista putkea pitkin.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE

Ympäristönsuojelulain 29 §:n 1 momentin mukaan toiminnan olennainen muuttaminen edellyttää lupaa.

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja ympäristönsuojelulain liitteessä 1 olevan taulukon 2 kohdan 11 a) mukaan eläinsuojalla, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000 on oltava ympäristölupa.

Biokaasulaitoksella on oltava ympäristölupa ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 13 f) mukaisesti.

LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Valtioneuvoston ympäristönsuojelusta antaman asetuksen 1 §:n 2 momentin kohdan 11 b) nojalla eläinsuojan ympäristölupa-asian ratkaisee aluehallintovirasto.

Ympäristönsuojelulain 34 §:n 3 momentin mukaan valtion ympäristölupaviranomainen ratkaisee lupa-asian, jos samalla toiminta-alueella sijaitsevien toimintojen lupa-asian ratkaisu kuuluu osaksi valtion ympäristölupaviranomaisen ja osaksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan ja toimintoihin on haettava lupaa siten kuin 41 §:ssä säädetään. Biokaasulaitoksen kapasiteetti on alle 20 000 tonnia vuodessa.

Eläinsuojilla ja biokaasulaitoksella on ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettu tekninen ja toiminnallinen yhteys, minkä vuoksi niiden ympäristövaikutuksia on tarpeen tarkastella yhdessä.

Toiminnan muuttamista koskevan lupahakemuksen ratkaisee ympäristönsuojelulain 35 §:n mukaisesti se viranomainen, jonka toimivaltaan kuuluu ratkaista vastaavaa uutta toimintaa koskeva hakemus.

TOIMINTAA KOSKEVAT LUVAT, SOPIMUKSET JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Ympäristöluvat

Tilan nykyisellä toiminnalla on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 24.11.2017 antama ympäristölupa nro 90/2017/1, jonka mukaan eläinsuojiin saa sijoittaa 160 lypsylehmää, 93 hiehoa (12–24 kk), 11 lehmävasikkaa (6–12 kk) ja 66 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on 28.1.2019 antamassaan lausunnossa (POPELY/1983/2017) todennut, että lypsylehmien määrän muuttaminen 160:sta 220:een ja hiehojen (12–24 kk) vähentäminen 93:sta 33:een ei ole edellyttänyt ympäristöluvan muuttamista.

Biokaasulaitoksen toiminnalla on Haapaveden kaupungin 29.4.2021 myöntämä ympäristölupa (asianumero 25/11.01.00/2021).

Sopimukset

Hakemukseen on liitetty sopimus, joka koskee 24,84 hehtaarin peltoalaa. Sopimus on voimassa 31.12.2028 saakka.

Kaavoitus

Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava, jota on uudistettu 1., 2., ja 3. vaihemaakuntakaavalla. Alueelle ei ole laadittu yleis- tai asemakaavaa.

SIJANTIPAikka JA SEN YMPÄRISTÖ

Asutus ja maankäyttö

Eläinsuojat ja biokaasulaitos sijoittuvat maa- ja metsätalousvaltaiselle haja-asutusalueelle noin yhdeksän kilometriä Haapaveden keskustasta itäkoilliseen. Tilakeskuksen ympärillä on peltoa.

Lypsykarjapihaton pohjoisosaan rakennetaan laajennusosa. Nykyisten laakasiilojen ja kuivalantalan yhteyteen rakennetaan uusi rehulaatta. Rakennettavat vasikkala ja hiehopihatto sijoittuvat nykyisten laakasiilojen kaakkoispuolelle. Biokaasulaitos on laakasiilojen ja rakennettavan vasikkalan välissä. Vanha hiehopihatto sijoittuu lypsykarjapihaton koillispuolelle ja se pysyy eläinsuojakäytössä eikä siihen rakenneta muutoksia.

Karttatarkastelun perusteella etäisyys lypsykarjapihaton laajennusosasta lähimpään naapurin asuinrakennukseen, joka sijaitsee tilakeskuksen luoteispuolella tilalla Leppioja (71-401-19-55), on noin 170 metriä. Tilakeskuksen pohjoispuolelle sijoittuvaan asuinrakennukseen tilalla Upola (71-401-19-63) on noin 200 metriä lypsykarjapihaton laajennusosasta. Tilakeskuksen eteläpuolella tilalla Arola (71-401-19-75) oleva asuinrakennus sijoittuu noin 350 metrin etäisyydelle ja koillispuolella oleva tilan Kujanpää (71-401-19-31) asuinrakennus noin 290 metrin etäisyydellä lypsykarjapihaton laajennusosasta. Tilan Kujanpää asuinrakennus on noin 220 metrin etäisyydellä nykyisestä lypsykarjapihatosta ja noin 140 metrin etäisyydellä vanhasta hiehopihatosta.

Etäisyys uudesta vasikkalasta lähimpään naapurin asuinrakennukseen tilalla Kujanpää on noin 215 metriä ja uudesta hiehopihatosta noin 210 metriä.

Tilakeskuksen lietesäiliöt sijoittuvat siten, että 2 500 m³:n säiliö on noin 200 metrin etäisyydellä tilan Leppioja asuinrakennuksesta ja noin 270 metrin etäisyydellä tilan Arola asuinrakennuksista. Pienemmät lietesäiliöt (500 m³ ja 600 m³) sijoittuvat vanhan hiehopihatton kaakkoispuolelle, lähimmillään noin 140 metrin etäisyydelle tilan Kujanpää asuinrakennuksesta. Tilakeskuksen kuivalantala sijoittuu laakasiilojen yhteyteen noin 230 metrin etäisyydelle lähimmästä, tilalla Kujanpää sijaitsevasta, asuinrakennuksesta. Etäisyys biokaasulaitoksesta lähimpään naapurin asuinrakennukseen tilalla Kujanpää on noin 250 metriä. Tilakeskukseen ei rakenneta uusia lantavarastoja.

Suojelukohdeet ja pohjavesialueet sekä vesistöalue

Toiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle eikä läheisyydessä sijaitse muinaisjäännöksiä tai luonnonsuojelullisesti merkittäviä kohteita, joihin hankkeella olisi vaikutusta.

Toiminta sijoittuu Piipsanojan (54.034) vesistöalueelle, joka kuuluu Pyhäjoen keskiosan vesistöalueeseen. Toiminnan vaikutusalueen vedet

valuvat Piipsanojan kautta Pyhäjoen ala- ja keskiosan vesimuodostumaan.

TOIMINTA

Eläintilat ja tuotanto

Eläintilat

Lupaa haetaan maidontuotantoon suuntautuneen eläinsuojan toiminnan olennaiseen muuttamiseen. Tilalle on tarkoitus rakentaa uusi vasikkala ja hiehopihatto sekä laajentaa olemassa olevaa lypsykarjapihattoa. Vanhaan hiehopihattoon ei tehdä muutoksia.

Suunnitellun laajennuksen toteuduttua eläinsuojissa on tilat 280 lypsylehmälle, 98 hieholle (12–24 kk), 81 lehmävasikalle (6–12 kk) ja 130 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle. Seuraavassa taulukossa on esitetty eläinpaikkamäärät ja lannankäsittely eläinsuojittain.

Eläinsuoja	Eläinpaikat	
	Lietelanta	Kuivikelanta
Lypsykarjapihatto	262 lypsylehmää	18 lypsylehmää
Uusi hiehopihatto	98 hiehoa (12–24 kk) 54 lehmävasikkaa (6–12 kk)	36 alle kuuden kuukauden ikäistä lehmävasikkaa
Uusi vasikkala		71 alle kuuden kuukauden ikäistä lehmävasikkaa 10 alle kuuden kuukauden ikäistä sonnivasikkaa
Vanha hiehopihatto	27 lehmävasikkaa (6–12 kk) 13 alle kuuden kuukauden ikäistä lehmävasikkaa	

Tilalla on biokaasulaitos, jossa käsitellään toiminnassa muodostuva lanta ja rehujätteet. Biokaasulaitoksesta on kerrottu tarkemmin jäljempänä.

Rakennusten ilmanvaihto

Kaikissa eläinsuojissa on viileä ja luonnollinen ilmanvaihto. Lypsylehmänavetassa, uudessa hieholassa ja vasikkalassa on harjailmanvaihto ja vanhassa hieholassa on hormit.

Tuotanto

Tilan päätuotantosuunta on maidontuotanto. Tuotantomäärä laajennuksen jälkeen on 3 080 000 kg maitoa vuodessa. Karja on korkeatuottoinen (maidontuotanto yli 8 500 kg/lehmä/vuosi).

Lannan ja jätevesien käsittely ja varastointi

Lanta käsitellään pääosin lietelantamenetelmällä. Lypsykarjapihatossa sairas- ja poikimakarsinassa ja osalla umpilehmistä (18 kpl) on kuivikepohja. Uusissa nuorkarjarakennuksissa olevat vasikat (117 kpl) ovat kuivikepohjalla. Mädätysjäännöstä separoidaan kuivikkeeksi. Separoitua kuivajaetta käytetään kuivikkeena kaikissa eläinsuojissa. Kaikki tilalla muodostuva lanta käsitellään tilalla olevassa biokaasulaitoksessa.

Sairas- ja poikimakarsinoissa syntyvän kuivikelannan enimmäismäärä on hakemuksen mukaan 514,8 m³.

Maitohuoneen pesuvesien määrä vuodessa on 250 m³. Maatilan vesi otetaan Haapaveden kaupungin vesijohtoverkosta.

Eläinsuojan wc-vedet johdetaan imeytyskenttään. Jätevesijärjestelmä on rakennettu vuonna 2012 ja sen tyyppi on RM Sako3/3600. Sako-kaivo tyhjennetään kaksi kertaa vuodessa. Jätteen määrä 6 m³ vuodessa. Toimituspaikka Remeo Oy.

Toiminnassa syntyvä antibioottimaito erotellaan putkea pitkin suoraan lietesäiliöön. Antibioottimaito ei mene biokaasuprosessiin. Toiminnassa syntyvä solumaito erotellaan joko vasikoiden juottoon (juontikelpoinen) tai lietteen sekaan.

Lietelannan varastointi

Tilakeskuksessa on kolme betonirakenteista lietesäiliötä (500 m³, 600 m³ ja 2 500 m³), joiden katteena on luonnollinen kuorettuma. Kuivikelanta on mukana biokaasuprosessissa ja se sekoittuu lietteeseen, tämän ansiosta rejektin varastointisäiliöihin (lietesäiliöihin) muodostuu hyvä luonnollinen kuorettuma. Lietelantaa varastoidaan lisäksi olemassa olevassa (2 500 m³) ja rakennettavassa (3 500 m³) etälietesäiliössä. Hakemuksen mukaan lietekuilujen hyötytilavuus nykyisessä lypsykarjapihatossa on hakemuksen täydennyksessä (16.9.2023) esitettyjen laskelmien mukaan 1 514 m³ ja lypsykarjapihaton laajennusosassa 472 m³. Vanhan hiehopihaton lietekuilutilavuus on hakemuksen täydennyksessä (28.10.2023) esitetyn laskelman mukaan 133 m³. Kaikkien säiliöiden kuormausalueiden materiaali on tiivistä mursketta.

Tilakeskuksessa olevat säiliöt täytetään tiiviitä putkia pitkin säiliöiden alaosaan. Nykyinen etälietesäiliö (2 500 m³) täytetään siirtokärryllä yläosaan ja myöhemmin tiiviitä putkia pitkin alaosaan. Uusi rakennettava 3 500 m³:n säiliö täytetään tiiviitä putkia pitkin säiliön alaosaan.

Hakemuksen liitetaulukkoissa (täydennys 23.10.2023) esitetyt eläinsuojan käytettävissä olevat lietesäiliötilavuudet ja niiden etäisyydet rakennettavasta tilakeskuksesta on esitetty seuraavassa taulukossa.

Säiliön tilavuus (m ³)	Säiliön kattamistapa	Sijainti / etäisyys tilakeskuksesta	Uusi / olemassa oleva
2 500	luonnollinen kuorettuma, rejektiä	tilakeskus	olemassa oleva
600	luonnollinen kuorettuma, rejektiä	tilakeskus	olemassa oleva
500	luonnollinen kuorettuma, rejektiä	tilakeskus	olemassa oleva
2 500	luonnollinen kuorettuma, rejektiä	noin kaksi kilometriä	olemassa oleva
3 500	luonnollinen kuorettuma, rejektiä	noin 750 metriä	uusi

Kuivikelannan varastointi

Kuivikelanta varastoidaan tilakeskuksen lantalassa (330 m³) ja eläinsuojien kestokuivikepohjilla. Lantalalan pinta-ala on 160 m² ja betonireunojen korkeus on kolme metriä. Kuivalantalassa on pressukate.

Kuivitetun alueen pinta-ala poikimakarsinassa on 358 m² ja vasikoiden karsinassa 130 m². Kuivikepohjan reunojen korkeus on 100 cm. Kuivikkeen paksuus poikimakarsinassa on 80 cm ja vasikoiden karsinassa 60 cm. Kuivikkeet tyhjennetään viisi kertaa vuodessa. Kuivikkeita varastoidaan lantalassa muutama päivä ennen kuin ne syötetään biokaasulaitokseen.

Mädätysjäännöksen pumppaus etälietesäiliöihin

Etälietesäiliöihin (2 500 m³, 3 500 m³) on suunniteltu kiinteä maahan kaivettu putkilinja, jota pitkin mädätysjäännös pumpataan säiliöihin. Putki laitetaan niin syväälle, että se ei jäädy. Liette pumpataan biokaasulaitoksesta samoilla pumpuilla etäsäiliöihin kuin se jo nyt pumpataan talouskeskuksessa oleviin lietesäiliöihin. Hakemuksen mukaan putkimateriaali on erittäin kestävää muovista paineviemäriputkea. Putki on kokonaisuudessaan tilan omistamilla mailla. Pumppujen teho riittää myös pumppaamaan etäsäiliöihin. Rejektin siirrosta pumpuilla putkia pitkin on kokemusta talouskeskuksessa jo talvesta 2021 lähtien ja kaikki on toiminut hyvin myös talvella. Rejekti on erittäin tasalaatuista nestettä pumpattavaksi toisin kuin raakaliete. Laitetoimittaja on tutustunut myös muihin Suomessa oleviin vastaavanlaisiin lietteensiirtoputkistoihin. Hakemuksen mukaan myös biokaasulaitoksen rejektin siirrosta etälietesäiliöihin putkia pitkin samanlaisella pumpulla on käyttökokemuksia.

Mädätysjäännöksen separointi kuivikkeeksi

Mädätysjäännöstä separoidaan kuivikkeeksi separointilaitteella, joka sijaitsee lypsykarjapihaton nykyisen poikimakarsinan yläpuolella sisätiloissa. Separointilaitte on kiinnitetty jyrkästi rautarakenteisiin ja laite on noin neljän metrin korkeudella karsinasta. Separointi tapahtuu suoraan kuivikkeeseen jakolaitteeseen. Separaattorin tyyppi on Eko-Erotus 120, kuivikeseperointi ja sen erottelutehokkuus 20 %. Separaattori pyörii sähkömoottorilla eikä aiheuta melua. Ylivuotoputki ohjataan lietekuiluun. Separaattori pyörii noin kaksi tuntia vuorokaudessa ja 730 tuntia vuodessa. Separoitua kuivajaa voidaan käyttää kuivikkeena kaikissa eläinsuojissa. Separoitu kuivajae menee suoraan käyttöön, sitä ei varastoida.

Laajennetussa tuotannossa separoidun kuivikelannan enimmäismäärä 220 000 kg vuodessa. Kaikki separoitu kuivikelanta käytetään kuivikkeeksi.

Biokaasulaitos

Hakemuksen mukaan eläinsuojan toiminnan laajentaminen ei muuta biokaasulaitoksen toimintaa eikä muutoksia ympäristövaikutuksissa ole.

Biokaasulaitoksessa käsiteltävien syötteiden määrä kasvaa nykyisen luvan mukaisesta 7 500 tonnista vuodessa noin 9 700 tonniin vuodessa.

Biokaasulaitoksen syötteen ja lopputuotteet

Biokaasulaitoksessa käsitellään vain tilan omassa toiminnassa muodostuvaa liete- ja kuivalantaa sekä tilalla muodostuvia pilaantuneita rehueriä. Kaikki käytettävä raaka-aine on oman tilan tuotannosta. Tila hyödyntää kaiken tuottamansa mädätysjäännöksen tilalla eikä tule tuottamaan lannoitevalmisteita ja/tai maanparannusaineita myytäväksi tuotteiksi.

Biokaasulaitos muodostuu biokaasureaktorista ja esikäsitteily- ja sähkön ja lämmöntuotantoyksiköstä (kontti). Käsitteilyprosessi on suljettu. Biokaasulaitoksessa käsitellään vuoden aikana lietelantaa ja pesuvesiä noin 8 394 m³, kuivalantaa 1 238,5 m³ ja pilaantuneita rehueriä 52 tonnia.

Lietteen osalta vähenemä prosessin aikana on marginaalista, mutta kuivalannan osalta voidaan käyttää 15 prosentin vähenemää. Biokaasulaitoksesta poistuva mädätysjäännöksen määrä on noin 9 490 tonnia vuodessa. Liette pumpataan navetasta tiivistä putkea pitkin biokaasulaitoksen esikäsitteily-yksikköön. Kuivikelanta lastataan kuivalantalasta tai suoraan eläinsuojasta biokaasulaitoksen murskaus- ja syöttölaitteeseen.

Biokaasulaitoksen ympäristöluvassa (myönnetty 29.4.2021, asianumero 25/11.01.00/2021) on todettu seuraavaa:

Esikäsitteily-yksikössä kuivat jakeet ja liete murskataan ja homogenisoidaan. Sekoite pumpataan lämmönvaihtimen kautta biokaasureaktoriin, jonka päällä on kaasukupu. Kaasun varastointi tapahtuu reaktorin kaasukuvussa. Biokaasureaktorista poistuva mädätysjäätös ohjataan lämmönvaihtimen kautta tiiviitä putkia pitkin tilan lantavarastoihin. Tuotettu kaasu ohjataan hyötykäyttöön sähkön ja lämmön tuotantoon. Tila saa kaiken tarvitsemansa sähkön ja lämmön biokaasulaitoksesta.

Biokaasu sisältää myös vähäisiä määriä rikkivetyä, joka puhdistetaan aktiivihiihiäsuodattimilla ennen biokaasun polttamista. Biokaasuprosessi parantaa lannan lannoitusarvoa ja vähentää merkittävästi lannan varastoinnissa ja levittämisessä aiheutuvia hajuhaittoja. Kuivikelanta on mukana biokaasuprosessissa ja se sekoittuu lietteeseen, tämän ansiosta rejektin varastointisäiliöihin (lietesäiliöihin) muodostuu hyvä luonnollinen kuorettuma.

Biokaasusta ei synny päästöjä tai valumia ympäristöön. Biokaasulaitoksen kapasiteetti tulee riittämään hyvin myös tulevan laajennuksen myötä tulevan kasvavan syötemäärän. Eläinsuojan toiminnan laajentaminen ei muuta biokaasulaitoksen toimintaa eikä muutoksia ympäristövaikutuksissa ole. Ainoastaan päivittäinen laitokseen menevä lietteen tai kuivasyötteen määrä on vähän isompi aikaisempaan verrattuna lisäntyvän eläinmäärän takia.

Syötteen viipymä biokaasureaktorissa tulee olemaan noin 40 vuorokautta.

Biokaasulaitoksen rakenne ja toiminta

Esikäsitteilykontissa kuivat ja lietemäiset syötteet yhdistetään. Kuivalanta kuormataan kuormaajalla esikäsitteilykontissa olevaan kuivien biomassojen murskaus- ja syöttölaitteeseen (noin 15 m³). Kuivalanta syötetään suoraan kuivalantalasta tai eläinsuojasta. Syöttölaite annostelee kuivan massan homogenisointiyksikköön, johon pumpataan lietettä navetan pumppukaivosta tiiviitä putkia pitkin. Homogenisoitu syötesekoite pumpataan lämmönvaihtimien kautta biokaasureaktoriin. Vaihtoehtona on, että esikäsitteilykontin korvaa sekoituskaivo, jossa lietelanta ja kuivalanta sekoitetaan ennen niiden syöttöä lämmönvaihtimelle. Tässä tilanteessa murskaus/homogenisointi tapahtuu murskaavalla pumpulla. Mahdollisia vuotoja varten esikäsitteilykontissa on viemärikaivo, joka johtaa lietealtaaseen tai reaktoriin, joten kontista ei pääse vuotoja ympäristöön missään tilanteessa. Tilan lämpö saadaan CHP-yksikön ja biokaasukattilan hukkalämmöllä.

Syötteen viipymä biokaasureaktorissa on 30–40 vuorokautta. Reaktorisäiliön tilavuus on 1 100 m³ ja siihen asennetaan sekoitin ja lämmitysjärjestelmä. Reaktorissa käytetään ns. mesofiilistä lämpötila-aluetta eli +35–37°C, mutta reaktorissa on mahdollista käyttää myös korkeampaa ns. termofiilistä aluetta eli 52–55°C. Biokaasureaktorista poistuva lietemäinen massa pumpataan lämmönvaihtimien kautta tiiviitä putkia pitkin lietesäiliöön tai separaattorille. Reaktorin kaasukuvussa on 500–700 m³

kaasutilavuutta, joka vastaa 300–450 litraa kevyttä polttoöljyä. Biokaasun metaanipitoisuus on 60 %. Lämmönvaihtimilla parannetaan laitoksen energiatehokkuutta. Reaktorin vieressä olevassa pienessä rakennuksessa on aktiivihiilisuodatin, jolla biokaasusta erotetaan rikkivety. Aktiivihiilimäärä on 200–400 litraa/vuosi.

Energiantuotantoyksikkö on 12 metriä pitkä ja se koostuu kolmesta osastosta. Ensimmäisessä on syötteen pumppuyksikkö ja lietalämmönvaihdin. Toisessa on energiantuotantolaitteisto, jossa on CHP-yksikkö (50–75 kW) sekä kattila ja poltin (nimellisteho 160–250 kW). Kolmannessa osastossa on sähkökeskus, jossa on myös laitoksen ohjausjärjestelmä. Tiloissa huomioidaan ATEX-lainsäädännön vaatimukset tarpeenmukaisesti.

Laiduntaminen

Tilakeskuksen lähialueen peltoja (noin 30 ha) käytetään laitumena. Laiduntavia eläimet ovat 12–24 kuukauden ikäisiä hiehoja (68 kpl) ja umpilehmiä (20 kpl). Laidunalueen kartta on esitetty hakemuksessa. Laidunkauden pituus on viisi kuukautta. Eläimillä on vapaa pääsy sisälle ja ulos. Eläimet ovat laidunkaudella sisällä arviolta yhden kolmasosan ajasta. Laitumet eivät rajoitu vesistöön. Laitumella ei ole pysyvää ruokintapaikkaa.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

Lannanlevitykseen on käytettävissä yhteensä omat ja vuokrapellot mukaan lukien noin 336 hehtaaria peltoa. Omia peltoja on hakemuksen mukaan 311,17 hehtaaria ja vuokrapeltoja 24,84 hehtaaria. Lanta levitetään pelloille siten, että viikoilla 19–22 levitetään 50 % lannasta, viikoilla 26–27 levitetään 25 % lannasta ja viikoilla 36–44 levitetään 25 % lannasta.

Säilörehun varastointi

Säilörehua valmistetaan esikuivattuna 3 500 tonnia vuodessa laakasiloihin. Puristenesteet johdetaan lietesäiliöön ja levitetään lietteen mukana pellolle.

Polttoaineet ja kemikaalit

Tilalla on oma kaksivaippainen polttoainesäiliö, jonka tilavuus on 5 m³. Säiliö on varustettu lukituksella, ylitäytönestimellä ja lapon estolaitteella. Polttoainesäiliö on betonilaatalla ja tankkauspaikka on betonia. Muita öljytuotteita säilytetään ulko-varastossa enintään 400 litraa. Varastossa on betonilattia ja sitä ei ole viemäröity.

Kasvinsuojeluaineiden käytöstä vastaa urakoitsija. Rehunsäilöntäaineet, enintään 7 kg, säilytetään viileässä ulko-varastossa. Lannoitteet, enintään 150 tonnia, varastoidaan ulkona murskepohjaisella alueella

pressulla peitettynä. Eläinten lääkkeet säilytetään navetan lääkekaapissa. Eläinsuojissa käytettävät pesuaineet (enintään 400 litraa) ja desinfiointiaineet (enintään 400 litraa) varastoidaan ulkovarastossa, jossa on betonilattia.

Jätteet

Maatalousmuovia muodostuu hakemuksen mukaan 1 000 kg vuodessa. Muovit laitetaan hakemuksen mukaan sekajäteastiaan tai varastoidaan kiinteällä alustalla ja toimitetaan Vestia Oy:lle Ylivieskaan. Toiminnassa muodostuvat vaaralliset jätteet ovat jäteöljyjä (800 kg/v), akkuja ja paristoja (60 kg/v) ja öljynsuodattimia (20 kg/v). Vaaralliset jätteet varastoidaan ulkovarastossa erillisissä säilytysastioissa. Jätteet toimitetaan Vestia Oy:lle. Rehujätettä muodostuu 52 tonnia vuodessa ja se käsitellään tilan omassa biokaasulaitoksessa. Kuolleet eläimet, noin 7,5 tonnia vuodessa, toimitetaan käsiteltäväksi Honkajoki Oy:lle.

Toiminnasta aiheutuva liikenne

Maitoauto käy tilalla joka toinen päivä. Teuras- tai vasikoiden välitysauto käy tilalla kerran viikossa ja rehuauto käy tilalla kerran kuukaudessa. Muuta tavaraliikennettä on kerran kuukaudessa. Tilan omaa traktoriliikennettä on eniten toukokuun lopulta syyskuulle. Laajennuksen jälkeen liete siirretään etäsäiliöihin maanalaista putkea pitkin, mikä vähentää traktoriliikennettä merkittävästi. Tilan kokonaisliikennemäärä ei kasva laajennuksen myötä.

Energian tuotanto

Hakemuksen mukaan tilalla nykyisin oleva hakelämpökeskus jää varalämmönlähteeksi. Biokaasulaitos tulee tuottamaan biokaasua 1 000–1 500 MWh vuodessa. Laitos suunnitellaan siten, että se pystyy vastaamaan joustavasti tilan energiankulutuskuormiin tarpeenmukaisesti, myös tilan huipputehontarpeisiin. Tavoitteena on kattaa biokaasun kautta tilan sähkön- ja lämmöntarve täysimääräisesti.

TARKKAILU JA RAPORTOINTI

Eläinsuojien toiminnan tarkkailu

Eläinsuojien, lantavarastojen ja polttoainesäiliön kuntoa tarkkaillaan säännöllisesti ja tehdään tarvittavat korjaustoimet.

Biokaasulaitoksen toiminnan tarkkailu

Biokaasulaitoksen valvonta- ja ohjausjärjestelmällä seurataan seuraavia toiminnan kannalta keskeisiä prosessiparametrejä:

- reaktorin lämpötila
- kaasun kulutusmäärä
- CHP-yksikön (moottori ja generaattori) käyttöaika ja tuntikohtaiset tuotantotehot
- sekoittimien käyntiajat

Prosessien keskeisimmät ohjausparametrit ovat:

- lietteen syöttöä ohjataan pumppukaivon pinnankorkeuden mukaan
- kaasumoottorin käyttöä ohjataan kaasunmäärän ja tilan sähkönkulutustehojen mukaan
- kaasupoltinta käytetään tilan lämmöntarpeen ja kaasun määrän mukaan

Automaatio sisältää huolto- ja korjaustarpeita ennakoivan huolto-ohjelman sekä laitoksen etähallinnan/valvonnan, jonka kautta laitetoimittajalla on valvonta- ja huoltopäivystys vuoden jokaisena päivänä.

ARVIO TOIMINNAN VAIKUTUKSISTA YMPÄRISTÖÖN

Tilalla on oma biokaasulaitos, johon lanta johdetaan tiiviitä putkia pitkin suoraan navetasta. Biokaasuprosessin käynyt liete levitetään pellolle sijoittavalla laitteella. Myös kaikki kuivalanta ja pilaantunut rehu toimitetaan biokaasuprosessiin, jossa ne muuttuvat rejektiksi. Biokaasuprosessi vähentää lannan hajuhaittoja merkittävästi sekä varastoinnin että levityksen aikana. Navetoiden ilmanvaihto on luonnollinen. Tila on oma-varainen sähkön ja lämmön suhteen. Kaikki tilalla tarvittava sähkö- ja lämpöenergia saadaan omasta biokaasulaitoksesta. Uuteen etäkaivoon rejekti johdetaan maanalaista putkea pitkin, mikä vähentää liikennekuormitusta merkittävästi. Säilörehu pyritään tekemään aina hyvin kuivana, jolloin puristonestettä ei pääse syntymään. Lietteen ja lannoitteiden levityksessä on käytössä ajo-opastuslaitteet, jolloin levitystarkkuus on hyvä eikä yllannoitusta tule.

Biokaasun tuotannon ympäristövaikutukset

Päästöt ilmaan

Hakemuksen mukaan biokaasun tuotannon avulla voidaan vähentää lannankäsittelyn ja -levityksen aikaisia hajuhaittoja merkittävästi. Itse biokaasuprosessin aikana ei synny hajuhaittoja. Kaikki muodostuva biokaasu käytetään ensisijaisesti CHP-yksikössä tai toissijaisesti poltetaan kaasukattilassa. Biokaasun tuotannon ja energiahyötykäytön kautta voidaan vähentää lannankäsittelyn muutoin tapahtuva metaanin hallitsematon johtuminen ilmaan. Biokaasussa olevan metaanin palotuotteena syntyy vesihöyryä ja hiilidioksidia. Biokaasun hyödyntämisessä tuotettu hiilidioksidi sitoutuu edelleen kasveihin, joten ilmapäästöjen suhteen

biokaasuntuotanto on ympäristöystävällinen ja hiilineutraali tuotantomuoto. Korvaamalla biokaasulla fossiilisia polttoaineita ajoneuvoissa ja työkoneissa voidaan vähentää näiden hiilidioksidipäästöjä.

Päästöt vesiin, pohjaveteen ja maaperään

Biokaasuprosessi on kokonaisuudessaan suljettu eikä siitä aiheudu päästöjä tai valumia vesistöihin, pohjavesiin eikä maaperään. Kaikki käsittelety ja lietelannan sekä käsitellyn massan pumppaukset tehdään tiiviissä säiliöissä ja putkistoissa ja tiiviillä alustoilla, joista mahdolliset valumat saadaan kerättyä talteen. Biokaasukäsittely muuttaa lannan ja nurmijakeiden tyyppiä liukoisemmaksi, jolloin kasvit voivat käyttää korvainteita tehokkaammin hyväksi ja teollisen tyyppien käyttöä voidaan korvata lannan tyyppillä. Näin ollen ravinnepäästöt vesistöihin vähenevät.

Melu, värinä ja liikenne

Biokaasulaitoksen ääntä tuottaa vain kaasumoottori. Moottori sijoitetaan palo- ja äänieristettyyn tilaan, joka itsessään vaimentaa ääntä merkittävästi. Lisäksi pakoputkeen tulee tuplaäänenvaimennin, joten äänihaitta on hyvin vähäinen ja rajoittuu biokaasulaitoksen sijoituskohteeseen maatilantalon tuotantorakennusten läheisyyteen.

Mädätysjäätännöksen käsittely ja jätteet

Syntyvä mädätysjäätännös käytetään tilan peltojen lannoitukseen ja sitä varastoidaan tilan lietesäiliöissä. Pilaantuneet rehuerät voidaan hyödyntää energiana, jolloin vältetään niiden hävittämisestä aiheutuva kuluerä, kuten esim. maahan kyntäminen, ja rehunurmen ravinteet saadaan maatilalle käyttöön. Biokaasun puhdistamiseen käytettäviä aktiivihiihi-suodattimia kuluu noin 100 kg vuodessa ja ne toimitetaan asianmukaiseen jätehuoltoon. CHP-yksikön moottorin öljynvaihdoista syntyy jäteöljyä noin 100 litraa vuodessa ja se toimitetaan Lassila&Tikanoja Oy:n kautta keräykseen.

ARVIO TOIMINTAAN LIITTYVISTÄ RISKEISTÄ

Eläintautiriskit pyritään minimoimaan hyvällä hygienialla omassa toiminnassa. Vieraille on varattu omat vaatteet ja kengät. Tuhoeläimet pyritään pitämään poissa pitämällä paikat siistinä ja estämällä tuhoeläinten ja lintujen pääsy rehuvarastoihin ja navettoihin. Navetoissa on palohälytysjärjestelmä. Tilalla on alkusammutuskalustoa. Sähkökatkojen varalta tilalla on automaattinen aggregaatti. Rakennukset pidetään kunnossa.

Biokaasulaitoksen poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Biokaasulaitoksen mahdolliset häiriötilanteet vaikuttavat lähinnä lietteen- ja kaasunkäsittelyyn. Mikäli biokaasun tuotantoyksikössä tulee toimintahäiriö, varaudutaan yllä mainittuihin kohtiin seuraavasti:

- Mikäli biokaasuntuotantoyksikkö ei voi ottaa vastaan lietettä esimerkiksi huoltojen aikaan, ohjautuvat navetoista tulevat lietteet pumppukaivoista tilalla oleviin lietelannan varastosäiliöihin. Näin ollen biokaasun tuotantoyksikössä oleva häiriö- ja huoltotilanne ei aiheuta ongelmia lietteen käsittelyyn.
- Mikäli sähköntuotannossa CHP-laitteella on toimintahäiriö eikä kaasua voida käyttää ko. laitteella, käytetään kaasupoltinta ja -kattilaa. Näin ollen kaasua ei joudu ilmakehään myöskään CHP-yksikön huolto- ja häiriötilanteessa.
- Mikäli alueella on sähkökatko eikä sähköntuotantoyksikköä voida käyttää, kaasu voidaan käyttää lämmön tuotannossa siltä osin, kun kaasu ei voida varastoida kaasuvälikamioon tai käyttää CHP-yksikössä.

ARVIO PARHAAN KÄYTTÖKELPOISEN TEKNIIKAN KÄYTÖSTÄ

Tilalla on oma biokaasulaitos, johon lanta johdetaan tiiviitä putkia pitkin suoraan navetasta. Biokaasuprosessin käynyt liete levitetään pellolle sijoittavalla laitteella. Myös kaikki kuivikelanta ja pilaantunut rehu toimitetaan biokaasuprosessiin, jossa ne muuttuvat rejektiksi. Navetoiden ilmanvaihto on luonnollinen. Kaikki tilalla tarvittava sähkö- ja lämpöenergia saadaan omasta biokaasulaitoksesta. Lietteen ja lannoitteiden levityksessä on käytössä ajo-opastuslaitteet, jolloin levitystarkkuus on hyvä eikä yllannoitusta tule.

Biokaasulaitos laitos vähentää lannankäsittelyn päästöjä ilmaan merkittävästi, sillä laitoksen avulla saadaan metaani kerättyä hallitusti talteen. Poltettaessa metaani muodostaa palotuotteena hiilidioksidia, joka on merkittävästi metaania heikompi kasvihuonekaasu. Syötteet murskaataan hyvin pieneen palakokoon, joka tehostaa kaasun tuotantoa ja tekee käsittelystä massasta juoksevaa. Tämä mahdollistaa tehokkaammat käsittelyn massan kuljetukset ja levitykset peltoon. Tehokkaalla murskauksella varustettu biokaasuprosessi mahdollistaa korkeammat kaasuntuotantomäärät tavanomaiseen märkämädätykseen nähden. Biokaasulaitoksessa on tehokkaat lämmönvaihtimet, joissa poistuvasta lämpimästä massasta otetaan lämpö talteen syötelietteen lämmitykseen. Tämä tehostaa prosessin energiatehokkuutta.

LUPAHAKEMUKSEN KÄSITTELY

Lupahakemuksen täydennykset

Hakemusta on täydennetty 4.10.2023 päivitettyllä asemapiirustuksella.

Hakemusta on täydennetty 23.10.2023 mm. tiedoilla eläinmääristä ikäluokittain, lannankäsittelystä, lannanvarastointitilavuuksista, biokaasulaitoksen syötteistä, biokaasulaitoksen toiminnasta, separoinnista ja laiduntamisesta, lannanlevitysalustoista, toiminnassa muodostuvista jätteistä

ja lannan siirtoon käytettävästä putkilinjasta. Täydennyksessä on toimitettu lisäksi mm. biokaasulaitoksen voimassa oleva ympäristölupapäätös sekä päivitetty asemapiirros ja nuorkarjanavettojen pohjapiirros.

Hakemusta on täydennetty 28.10.2023 mm. eläinmääriä, lannan käsittelyä, varastointia ja laiduntamista koskevilla tarkentavilla tiedoilla sekä biokaasulaitoksen aiemman ympäristölupakäsittelyn asiakirjoilla mm. toteutussuunnitelmalla, pääpiirustuksilla ja asemapiirroksella.

Hakemusta on täydennetty 3.11.2023 tarkentamalla tietoja laiduntavien eläinten määrästä, separoidun kuivikelannan enimmäismäärästä ja sairas- ja poikimakarsinoissa muodostuvan lantamäärän laskentaperusteista.

Kertoelmaosassa on esitetty ajantasainen tieto asiasta.

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on tiedotettu julkaisemalla kuulutus ja hakemusasiakirjat lupaviranomaisen verkkosivuilla osoitteessa <https://ylupa.avi.fi> 9.11.–18.12.2023. Tieto kuulutuksesta on julkaistu myös Haapaveden kaupungin verkkosivuilla. Hakemusta koskeva ilmoitus on julkaistu Haapavesi-nimisessä sanomalehdessä 9.11.2023.

Hakemuksesta on lisäksi erikseen annettu tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Aluehallintovirasto on pyytänyt hakemuksesta lausunnon Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat vastuualueelta, Haapaveden kaupungilta, Haapaveden kaupungin ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu- ja kaavoitusviranomaisilta sekä Ruokavirastolta.

Lausunnot

1. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Ympäristö ja luonnonvarat

Toiminta ei sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle eikä läheisyydessä sijaitse muinaisjäännöksiä tai luonnonsuojelullisesti merkittäviä kohteita, joihin hankkeella olisi vaikutusta.

Luvanhakijan tulee pitää ajantasaista jätelain (646/2011) 118 §:n ja jäteasetuksen (978/2021) 33 §:n mukaista jätekirjanpitoa ja säilyttää kirjanpilotiedot kirjallisesti tai sähköisesti kuusi vuotta.

Luvanhakijan tulee seurata lannan käsittelyyn ja levittämiseen liittyvien tekniikkojen kehittymistä. Myös lantavarastoihin ja lannankäsittelyjärjestelmiin liittyvää uutta käyttökelpoista tekniikkaa on otettava soveltuvien osin käyttöön jatkossa, mikäli se vähentää ympäristön pilaantumisen vaaraa.

Kaavoitus

ELY-keskuksella ei ole huomautettavaa maiseman, maankäytön tai rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vesienhoito

Toiminta sijoittuu Piipsanojan (54.034) vesistöalueelle, joka kuuluu Pyhäjoen keskiosan vesistöalueeseen. Toiminnan vaikutusalueen vedet valuvat Piipsanojan kautta Pyhäjoen ala- ja keskiosan vesimuodostumaan. Piipsanoja ei ole vesienhoidossa luokiteltu vesistö. Pyhäjoen ala- ja keskiosa on viimeisimmän tilaluokituksen mukaan hyvässä ekologisessa tilassa. Tilan luokitus on laajaan aineistoon perustuva ekologinen luokitus. Tilaluokka on parantunut tyydyttävästä hyväksi viimeisimmässä luokituksessa. Edellisestä luokittelukierroksesta kokonaisfosforipitoisuus on kasvanut (muutos > 15 %), mutta biologinen luokka parantunut. Pyhäjoen ala- ja keskiosan tilatavoite on saavutettu, mutta sen säilyminen on uhattuna ilman toimenpiteitä.

Pyhäjoen ala- ja keskiosalta on luokittelujaksolla 2012–2017 tietoa biologisista laatutekijöistä ja vedenlaadusta. Päälylsyvät (13 paikkaa 2013 ja 2016) ilmentävät erinomaista tilaa. Pohjaeläimet (Haapakoski ja Hirsi-perä 2013 ja 2016) ja kalat (2013 ja 2016) yhdeksästä koskesta hyvää tilaa. Biologinen luokka (päälylsyvät, pohjaeläimet ja kalat) on hyvä (ELS 0,75). Kokonaisfosforipitoisuus 53 µg/l (n=136) tyydyttävällä tasolla ja kokonaistyyppi 907 µg/l (n=142) lähellä hyvän/tyydyttävän rajaa 900 µg/l. Hydrologis-morfologinen tila on tyydyttävä; morfologiset muutokset ja esteellisyys syynä Pyhäjoen ala- ja keskiosan hyvää huonompaan Hymotilaan.

Pyhäjoen ala- ja keskiosalla maatalouden ravinnekuorma on erittäin merkittävä, metsätalouden kuormitus on merkittävä yhdessä muiden vaikutusten kanssa. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Pyhäjoen ala- ja keskiosalla fosforikuormituksen vähentämistarve on 30-50 % ja typpi-kuormituksen vähentämistarve < 10 %.

Vesienhoitosuunnitelman mukaan alueella tulee käyttää kaikkia maatalouden kuormitusta vähentäviä ja vedenpidätyskykyä lisääviä toimenpiteitä mahdollisimman laajamittaisesti ja tehokkaasti. Suojavyöhykkeitä suositellaan perustamaan etenkin tulviville pelloille ja vesistöön viettäville pelloille. Talviaikaista kasvipeitettä tulee suosia etenkin kaltevilla ja eroosioherkillä pelloilla.

ELY-keskus toteaa, että alueella toteutettava toiminta tulisi suunnitella ja toteuttaa niin, että vesistöjen tila ei heikkene.

2. Haapaveden kaupungin ympäristönsuojelu- ja terveydensuojeluviranomainen (Ympäristöpalvelut Helmi)

Eläinsuojan ja lannan käsittely- ja varastointipaikkojen rakenteissa tulee edellyttää niiden tiiveyttä niin, että jätevesipäästöjä ei kulkeudu maaperään, pohjavesiin, ympäristöön eikä pintavesien mukana läheiseen

Leppiojaan. Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaiset, ettei lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana pääse nesteitä tai lantaa ympäristöön. Rakennusten katoilta tulevien suhteellisen puhtaiden vesien johtamiseen hallitusti eläinsuojan ympäristöön tulee kiinnittää erityistä huomiota, jotta vältetään likavesien muodostuminen ja sitä kautta lisääntyvä hajakuormitus eläinsuojan ja muiden rakennusten ympäristöön ja vesistöön sekä vältetään pohjaveden likaantuminen. Lupaehdoin tulisi huolehtia, että lannan siirtelyistä ja kuormauksista ei synny lantalan ympäristöön sellaista tilannetta, josta valumia pääsee vesistöön esim. sateisina aikoina.

Lupamääräyksiin tulee huolehtia, että toiminnasta ei aiheudu ympäristöön viihtyisyyttä alentavaa haju-, melu- tai muuta haittaa. Rejektin levityksessä alueen ympäristön pelloille tulee edellyttää kiinnitettäväksi huomiota siihen, että suoraa valumaa ojiin tai vesistöihin ei tapahdu ja että suojavyöhykkeet ovat riittävät. Lisäksi rejektin pelloille levityksessä tulee edellyttää jätettäväksi riittävät etäisyydet naapureihin nähden. Eläinsuojan WC-vesien johtaminen 3-osastaisen sakokaivojärjestelmän jälkeen erilliseen maaperäkäsittelyyn on nykyisen ohjeistuksen mukainen, sillä myös eläinsuojien WC-jätevedet tulee johtaa joko kunnalliseen viemäriin tai käsitellä talousjätevesiasetuksen (VNa 209/2011) mukaisesti. Tila on varautunut sähkönsaantihäiriöihin varavoimakoneella. Talousveden osalta on hyvä huomioida varautuminen häiriötilanteisiin mm. talousveden saastumistilanteissa. Rejektin johtaminen suljettua, tiivistä putkistoa pitkin etälietesäiliöihin on hyvä ratkaisu, joka on omiaan vähentämään hajuhaittoja ympäristöön. Putkistojen kunnon säännöllinen tarkastus tulee edellyttää lupapäätöksessä.

Hakijan kuuleminen ja vastine

Aluehallintovirasto on 19.12.2023 varannut hakijalle tilaisuuden vastineen antamiseen lausunnoista. Hakija on todennut 19.12.2023, että lupahakemuksesta annettuihin lausuntoihin ei ole mitään vastattavaa.

MERKINTÄ

Aluehallintovirastolla on ollut asiaa ratkaistaessa käytettävissä seuraavat asiakirjat ja aineisto:

- 1) Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022–2027: Osa 1 Vesienhoitoaluekohtaiset tiedot.
- 2) Oulujoen–lijoen vesienhoitoalueen toimenpideohjelma vuosille 2022–2027. Osa 1: Vesienhoitoaluekohtaiset tiedot. Osa 2: Vesienhoidon toimenpiteet.
- 3) Suomen ympäristökeskuksen Vesikartta – Vesien tila -palvelu, jossa on julkaistu ELY-keskusten viimeisin, vuonna 2019 tehty arvio Suomen pintavesien ekologisesta tilasta.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

KÄSITTELYRATKAISU

Aluehallintovirasto jättää hakemuksen käsittelemättä siltä osin, kun se koskee lannan/mädätysjäätymisen varastointia rakennettavassa etäsäiliössä (3 500 m³) ja olemassa olevassa etälietesäiliössä (2 500 m³). Aluehallintovirasto ottaa kuitenkin huomioon lupaharkinnassa tiedot edellä mainittujen etäsäiliöiden varastointitilavuudesta.

YMPÄRISTÖLUPARATKAISU

Pohjois-Suomen aluehallintovirasto myöntää ympäristöluvan Keskitalon Tila Oy:lle eläinsuojan ja biokaasulaitoksen toiminnan olennaiseen muuttamiseen Haapaveden kaupungissa sijaitsevalle kiinteistölle Keskitalo 71-401-19-81 hakemuksen mukaisesti ja annettuja lupamääräyksiä noudattaen.

LUPAMÄÄRÄYKSET

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Eläinsuojan sijainti

1. Rakennettavat lypsykarjapihaton laajennusosa, vasikkala ja hiehopihatto sekä uusi rehulaatta on sijoitettava hakemuksen täydennyksessä 23.10.2023 esitetyn asemapiirroksen mukaisesti (asemapiirros 23.10.2023).
2. Eläinsuojiin saa sijoittaa enintään 280 lypsylehmää, 98 hiehoa (12–24 kk), 81 lehmävasikkaa (6–12 kk) ja 130 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa (3 912,4 eläinyksikköä). Eläinmääriä voidaan muuttaa edellyttäen, että lannantuotto ei ylitä edellä mainitun eläinmäärän yhteistä lannantuottoa.

Eläinsuojien rakenteet sekä lannan ja jätevesien käsittely ja varastointi

3. Eläinsuojissa muodostuvan lietelannan, maitohuoneen pesuvesien ja muiden pesuvesien, kattamattomiin etälietesäiliöihin kertyvien sadevesien, säilörehun puristenesteen ja pilaantuneen rehun 12 kuukauden varastointitilavuutta on oltava käytettävissä vähintään 9 722,3 m³.

Kuivikelannan varastointitilavuutta on oltava käytettävissä vähintään 1 753,3 m³.

4. Toiminnassa muodostuva mädätysjäätymä, lietelanta, kuivikelanta, pesuvedet sekä säilörehun puristeneste on varastoitava vesitiiviiksi

rakennetuissa varastoissa. Myös eläinsuojien pohjarakenteiden ja säilörehuvarastojen tulee olla vesitiiviitä.

Eläinsuojien ja lannanvarastointitilojen rakenteiden ja käytön tulee estää lannan tai niistä johtuvien valumavesien joutuminen pinta- tai pohjavesiin. Eläinsuojien katoilta kertyvät sade- ja sulamisvedet tulee johtaa lannan varasto- ja käsittelytilojen ulkopuolelle.

Lantavarastot on tyhjennettävä vuosittain ja tyhjennyksen yhteydessä on tarkastettava lantavarastojen kunto ja mahdolliset puutteet on korjattava välittömästi.

5. Eläinsuojan sosiaalityötilojen wc-vedet on johdettava yleiseen jätevesiviemäriin tai umpisäiliöön ja toimitettava jätevedenpuhdistamolle tai jätevedet on käsiteltävä siten, että ympäristöön johtuvaa kuormitusta on vähennettävä orgaanisen aineksen (BHK₇) osalta vähintään 80 %, kokonaisfosforin osalta vähintään 70 % ja kokonaistypen osalta vähintään 30 %. Saostuskaivojen tiiveydestä ja imeytyskentän kunnosta on huolehdittava. Jätevesien ja saostuskaivolietteiden vastaanottajalle on toimitettava siirtoasiakirja.

Biokaasulaitoksen toiminta

6. Biokaasulaitoksessa saa käsitellä vain tilan omassa toiminnassa muodostuvaa lietelantaa, separoidun lietelannan nestejätettä, kuivikelantaa ja rehujätettä enintään 9 700 tonnia vuodessa.
7. Biokaasulaitoksen reaktori- ja jälkikaasutussäiliöiden on oltava kaasutiiviitä. Syntyvä energia on käytettävä hyödyksi esimerkiksi lämpö- tai sähköenergiana tai liikennepolttoaineena.

Biokaasulaitos on varustettava kaasunhyödyntämislaitteiston häiriötilanteiden varalta soihtupolttimella tai muulla varajärjestelmällä biokaasun polttamiseksi.

8. Häiriötilanteiden ja biokaasulaitoksen käytöstä poistamisen varalle on oltava mahdollisuus johtaa lietelanta eläinsuojasta ohi biokaasulaitoksen suoraan lietelantasäiliöön.
9. Biokaasulaitokselle on nimettävä vastuhenkilö, joka vastaa laitoksen hoidosta, käytöstä ja toiminnan tarkkailusta. Vastuuhenkilöllä on oltava toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot sekä muutokset niissä tulee toimittaa ELY-keskukselle ja Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Lannan separointi ja käyttö kuivikkeena

10. Määtysjäännöksestä separoitua kuivajätettä voidaan käyttää kuivikkeena oman tilan eläinsuojissa hakemuksen mukaisesti. Kuiviketta ei saa myydä tai luovuttaa tilan ulkopuolelle.

11. Määtysjäätös on separoitava suljetussa tilassa. Separointitilan lattia- ja alaseinämateriaalit on oltava vesitiivistä materiaalia ja lattian kaadot on suunniteltava siten, että vuotoja ympäristöön ei pääse tapahtumaan separointiyksikön häiriötilanteessakaan. Nestemäinen osa on johdettava välittömästi eläinsuojan lietekuiluun tai lietesäiliöön lietepinnan alapuolelle kiinteällä putkiyhteydellä.

Separoimalla erotetun kuivajakeen mahdollisen välivarastointitilan pohjan ja seinien tulee olla vesitiiviitä ja siten rakennettuja, ettei varastointitilasta pääse valumia ympäristöön. Lantakuivike on siirrettävä viipymättä separoinnin jälkeen kuivikekäyttöön.

Toiminnanharjoittajan on ilmoitettava ELY-keskukselle, mikäli lannan käsittelyssä ja varastointitavoissa tapahtuu muutoksia tai määrät poikkeavat hakemuksessa arvioidusta.

Hajuhaittojen torjunta

12. Eläinsuojien yhteydessä olevat lietesäiliöt (500 m³, 600 m³ ja 2 500 m³) on täytettävä lietepinnan alapuolelta ja katettava vähintään kelluvalla katteella. Lietesäiliöiden kelluvaksi katteeksi käyvät esimerkiksi turve, leca-sora ja kelluvat kannet. Mikäli kelluvana katteena käytetään turvetta, on turvekerroksen paksuuden oltava vähintään 10 cm. Mahdolliset pumppaussäiliöt on täytettävä alakautta ja katettava kiinteällä katteella.

Eläinsuojien yhteydessä olevassa kuivalantalassa (330 m³) varastoitava kuivikelanta on peitettävä siten, että sadevesien pääsy lantalaan estetään.

Eläinsuojien poistoilma on johdettava ulos harjailmanvaihdon tai poistoilmahormien kautta. Eläinsuojien sisätilat on pidettävä siistinä ja sisäilman lämpötila mahdollisimman alhaisella tasolla ammoniakkin ja muiden hajuhaittaa aiheuttavien yhdisteiden haihtumisen minimoimiseksi.

Lannan ja jätevesien hyödyntäminen

13. Eläinsuojissa muodostuva lanta on ensisijaisesti hyödynnettävä lannoitteena pellolla. Lantaa voidaan tämän lisäksi toimittaa myös käsiteltäväksi ympäristöluvan omaavalle vastaanottajalle, jos ennen lannan luovutusta esitetään ELY-keskukselle lannanluovutussopimus. Tilalla on oltava jatkuvasti käytettävissä lannan levitykseen luvan mukaisella eläinmäärällä vähintään 273,5 hehtaaria peltoa tai lannanluovutussopimuksia. Luvan saajan hallussa olevista lannanlevityspeltoaloista on oltava ajantasaiset vuokra- ym. sopimukset ja ne on tarvittaessa esitettävä valvontaviranomaiselle.

Lannan ja määtysjäätöksen peltolevityksessä tulee noudattaa eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) määräyksiä, ellei lupamääräyksissä jäljempänä muuta vaadita. Lisäksi

lannan levitysmäärissä on otettava huomioon maaperän viljavuustutkimukset, lannan typpi- ja fosforipitoisuudet sekä kasvien ravinnetarve.

14. Alle 500 metrin etäisyydellä eläinsuojarakennuksista sijaitsevilla eläinsuojan lähipeltolohkoilla lannan levitys on sallittu vain multamalla välittömästi tai käyttämällä lietelannan levityksessä multavaa/sijoitettavaa levitintä. Eläinsuojien lähipeltolohkoilla vesistön varsinne tulee jättää kymmenen metriä leveä suojavyyhyke, jolle lantaa ei levitetä.
15. Lannan ja mädätysjäännöksen kuormaus ja kuljetus tulee hoitaa tarkoitukseen suunniteltua tiivistä kalustoa tai tiivistä putkiyhteyttä käyttäen siten, ettei lantaa pääse ympäristöön, kuljetusteille, ojiin, vesistöön tai pohjaveteen ja, ettei siitä aiheudu kohtuutonta haittaa tien varrella asuville asukkaille ja muille tien käyttäjille. Mikäli kuljetusteille pääsee valumaan lantaa, tulee likaantuneet alueet puhdistaa välittömästi. Lannan levitys tulee hoitaa siten, ettei naapureille ja lannan levitysalojen läheisyydessä asuville asukkaille aiheudu kohtuutonta hajuhaittaa.
16. Ravinteiden ja lannoitteen huuhtoutumisen estämiseksi tulee viljellä ensisijaisesti peltoja, joilla ei ole tulvan uhkaa. Viljeltäessä tulvanalaisia peltoja tulee tulvan mahdollisuus ottaa huomioon. Lanta tulee levittää pelloille vasta tulvan jälkeen. Pelloja ei tule kylvää syksyllä vaan vasta keväällä tulvan jälkeen.
17. Toiminnanharjoittajan on huolehdittava siitä, että lannan vastaanottajat ja lannan kuljetuksesta vastaavat tahot ovat tietoisia tämän päätöksen lannan käsittelyä ja levittämistä koskevista määräyksistä.

Luokitelluilla pohjavesialueilla sijaitseville pelloille ei saa levittää lietelantaa/mädätysjäännöstä, virtsaa, jätevesiä, puristenestettä tai muuta nestemäistä orgaanista lannoitetta, ellei toiminnanharjoittaja maaperätutkimusten tai vastaavien luotettavien selvitysten perusteella osoita, ettei siitä aiheudu pohjavesien pilaantumisvaaraa. Kuivalannan levitys on sallittu pohjavesialueen ulkorajan sekä pohjavesialueen varsinaisen muodostumisalueen väliselle vyöhykkeelle, kun levitys tapahtuu keväällä ja lanta mullataan välittömästi levityksen jälkeen. Talousvesikaivojen ympärille tulee jättää riittävän leveä, lietteellä/mädätysjäännöksellä, lannalla ja virtsalla käsittelemätön vyöhyke, ettei levityksestä aiheudu kaivojen veden pilaantumisvaaraa. Kasvinsuojeluaineita käytettäessä tulee varmistaa, että tuotteet soveltuvat pohjavesialueella viljelyyn.

Laiduntaminen

18. Eläinsuojien lähipelloilla laiduntavan karjan määrä tulee sopeuttaa laidunalueen pinta-alan, jottei ylitetä alueen maaperän ja kasvillisuuden kestävyyttä. Eläinsuojasta laidunalueelle johtavien kulkuteiden tulee olla kovapohjaisia ja niille kertyvä lanta tulee poistaa säännöllisesti. Laidunalueet tulee pitää hyvässä kunnossa ja laidunpaine

tulee pitää kohtuullisena eroosion välttämiseksi. Laiduneläinten väliaikaiset juotto- ja ruokintapaikat on järjestettävä siten, etteivät ne aiheuta epäsiisteyttä eivätkä haju- ja terveyshaittaa. Eläimiä ei saa laiduntaa alle 50 metrin etäisyydellä talousvesikaivoista.

Säilörehun varastointi

19. Rehu on varastoitava tiiviillä alustalla ja säilörehun puristeneste on otettava talteen ja käytettävä lannoitteena. Säilörehun puristeneste on johdettava säilörehuvarastoista suoraan lietesäiliöön tai erilliseen vesitiivistä materiaalia olevaan puristenestesäiliöön/-säiliöihin, josta se tyhjennetään riittävän usein lietesäiliöön tai kasvukauden aikana suoraan peltoon. Puristenestesäiliöiden täyttymistä tulee tarkkailla säännöllisesti ylivuotojen estämiseksi.

Meluhaitan vähentäminen

20. Eläinsuojien ja biokaasulaitoksen toiminnasta aiheutuva melutaso ei saa melulle altistuvien asuinkiinteistöjen piha-alueilla ylittää päiväaikaan klo 07–22 keskiäänitasoa 55 dB (LAeq) ja yöaikaan klo 22–07 keskiäänitasoa 50 dB (LAeq). Vapaa-ajankiinteistöjen piha-alueilla melutaso ei saa ylittää päiväaikaan klo 07–22 keskiäänitasoa 50 dB (LAeq) ja yöaikaan klo 22–07 keskiäänitasoa 45 dB (LAeq). Jos melu on luonteeltaan iskumaista tai kapeakaistaista, mittaus- tai laskentatulokseen lisätään 5 dB ennen sen vertaamista sallittuun melutasoon. Tarvittaessa ELY-keskus voi velvoittaa mittaamaan toiminnasta aiheutuvaa melua. Mittaussuunnitelma on toimitettava ELY-keskukseen ennen mittauksia. Mittaustulokset on toimitettava ELY-keskukselle ja Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Haittaeläinten torjunta

21. Haittaeläinten esiintymistä on ehkäistävä muun muassa pitämällä eläinsuojia ympäröivä alue riittävän siistinä ja estämällä haittaeläinten pääsy ravintolähteisiin. Tarvittaessa haittaeläimiä on torjuttava.

Polttoaineiden ja kemikaalien varastointi sekä jätehuolto

22. Toiminnassa syntyvien jätteiden ja käytettävien kemikaalien varastointi on järjestettävä siten, ettei varastoinnista aiheudu epäsiisteyttä, haju- tai terveyshaittaa tai maaperän tai pohjaveden pilaantumisvaaraa tai muuta haittaa ympäristölle. Kemikaalit ja vaaralliset jätteet on säilytettävä tarkoitukseen soveltuvassa varastopaikassa ehjissä, suljetuissa ja merkityissä astioissa tiiviillä alustalla, jossa on reunallinen suojarakenne. Kemikaalien pääsy viemäriin tulee estää.
23. Polttoainesäiliöiden tulee olla tyyppihyväksytyjä polttoaineen varastointiin. Polttoaine- ja öljysäiliöiden alustan sekä tankkauspaikan alustan tulee olla tiiviitä. Polttoainesäiliöt tulee sijoittaa katokselliseen suoja-altaaseen sekä varustaa ylitäytön estävällä järjestelmällä laponestolaitteilla ja lukituksella. Suoja-allasta ja katosta ei tarvita,

mikäli säiliö on vuodonilmaisulla varustettu kaksivaippainen säiliö. Säiliöiden sijoittelussa on huomioitava riittävät suojaetäisyydet vesistöihin ja ojiin. Tankkauspaikan läheisyydessä on oltava imeytysainetta polttoainevuotojen varalle.

24. Toimintaa on harjoitettava siten, että jätettä muodostuu mahdollisimman vähän. Jätehuolto on hoidettava Haapaveden kaupungin alueella voimassa olevien jätehuoltomääräysten mukaisesti. Vaaralliset jätteet, kuten esimerkiksi loisteputket, akut, jäteöljyt, öljynsuodattimet ja käyttökelvottomat torjunta-aineet, on toimitettava vaarallisten jätteiden vastaanottopisteeseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä jätteitä. Hyötyjätteet, kuten esimerkiksi muovi, paperi, pahvi, metalli, lasi on kerättävä erilleen ja toimitettava ensisijaisesti hyötykäyttöön. Jätteet on toimitettava hyödynnettäväksi tai käsiteltäväksi toimijalle, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Jätteitä ei saa polttaa omatoimisesti.

Pilaantunut rehu on syötettävä suoraan biokaasulaitoksen prosessiin tai varastoitava tiivispohjaisella alustalla. Rehu on hyödynnettävä lannoitteena pellolla joko suoraan tai biokaasuprosessin kautta.

25. Kuolleet eläimet on viipymättä toimitettava käsiteltäväksi asianmukaisen luvan saaneeseen käsittelylaitokseen. Kuolleiden eläinten varastointia tulee välttää. Mikäli ruhoja varastoidaan tilalla pidempiaikaisesti, tulee varastoinnin tapahtua jäähdytetyssä varastotilassa tai erillisessä kylmäsäilytyskontissa. Lyhytaikainen varastointi tulee hoitaa tiiviillä alustalla ja peitettynä.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

26. Eläinsuojien, lietesäiliöiden, kuivalantalan, biokaasulaitoksen rakenteiden, lannanjohtamisrakenteiden, lannan separointilaitteiston, säilörehun varastointitilojen, polttoainesäiliöiden, tankkauspaikan ja jätehuoltotilojen kuntoa ja tiivyttyä tulee tarkkailla säännöllisesti ja korjata viivytyksettä niissä havaitut puutteet ja vauriot. Puutteet ja vauriot sekä korjaustoimenpiteet on raportoitava ELY-keskukselle toimittavan vuosiyhteenvedon yhteydessä.
27. Pelloille levitettävistä lantajakeista on tehtävä lanta-analyysi kokonaistypen, liukoisen typen ja kokonaisfosforin määrittämiseksi vähintään viiden vuoden välein. Analyysitulokset tulee liittää eläinsuojan toiminnasta pidettävään kirjanpitoon.
28. Toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa eläinsuojan ja biokaasulaitoksen toiminnasta. Vuosiyhteenvedo kirjanpidosta tulee toimittaa vuosittain helmikuun loppuun mennessä ELY-keskukselle. Vuosiraportti tulee laatia käyttämällä ensisijaisesti sähköistä järjestelmää. Vuosiyhteenvedon tulee sisältää ainakin seuraavat asiat:
- tiedot eläinmääristä (lypsylehmät, hiehot 12–24 kk, lehmävasikat 6–12 kk ja alle kuuden kuukauden ikäiset vasikat)

- tiedot toteutuneista lietesäiliöihin johdetun lannan/mädätysjään-
nöksen ja separoidun mädätysjään-
nöksen sekä kuivikelannan
(levitetty peltoon kuivikelantana) määrästä (m^3/v)
- tiedot kuivikkeena käytettävän kuivajakeen määrästä (m^3/v)
- tiedot lannan vastaanottosopimuksista ja levitysaloista
- tiedot toiminnassa syntyvistä jätteistä sekä niiden käsittelytavat
ja toimituspaikat sekä kopiot mahdollisista siirtoasiakirjoista
- tiedot kuolleiden eläinten määrästä, toimituspaikoista ja -ajoista
sekä käsittelytavoista
- lannanjohtamisrakenteiden tarkkailu
- tiedot toiminnassa tapahtuneista häiriötilanteista tai muista poik-
keuksellisista tilanteista
- lanta-analysien tulokset
- tiedot separaattorin käyntiajoista (tuntia / päivää vuodessa)
- biokaasulaitoksen toimintaan liittyvä rakenteiden tarkkailu
- tiedot biokaasulaitoksen käyntiajoista
- biokaasulaitoksessa käsitellyn lannan ja rehujätteen määrä (t,
 m^3)
- tuotetun biokaasun määrä ja käyttötapa
- biokaasulaitoksen häiriötilanteista aiheutuneet päästöt
- toiminnassa suoritettut huolto- ja korjaustoimenpiteet

Muut määräykset

29. Ympäristönsuojelutoimia on ylläpidettävä ja edistettävä niin, ettei eläinsuojien ja biokaasulaitoksen toiminnasta ja lannan separoinnista aiheutuva melu, päästöt ilmaan, maaperään, vesiin, viemäriin tai muu syy aiheuta joko vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Toiminnasta ei saa aiheutua ympäristön roskaantumista, maisemahaittaa eikä yleistä viihtyisyyden alenemista.
30. Häiriötilanteissa ja muissa poikkeuksellisissa tilanteissa, joissa on aiheutunut tai uhkaa aiheutua määrältään tai laadultaan tavanomaisesta poikkeavia päästöjä ilmaan, vesistöön tai maaperään, on välittömästi ryhdyttävä asianmukaisiin toimenpiteisiin tällaisten päästöjen estämiseksi, päästöistä aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi ja tapahtuman toistumisen estämiseksi. Kyseisistä tilanteista on ilmoitettava välittömästi ELY-keskukselle sekä Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Mahdollisesta öljyvahingosta on ilmoitettava myös pelastusviranomaiselle.
31. Toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön kannalta parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehitymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.
32. Toiminnanharjoittajan tulee ilmoittaa hyvissä ajoin ennen toiminnan laajentamista, muuttamista, lopettamista, toiminnanharjoittajan vaihtumista tai muuta toiminnan valvonnan kannalta olennaista muutosta ELY-keskuksen valvontaviranomaiselle. Ilmoitukseen on tarvittaessa liitettävä asianmukaiset suunnitelmat tarvittavista ympäristönsuojelutoimista.

Toiminnan loppuessa tai keskeytyessä on varastoitu lanta, mädätysjäännös ja jätteet toimitettava asianmukaiseen hyötykäyttöön tai keräykseen.

33. Lypsykarjanavetan laajennuksen, uuden hieholan ja vasikkalan valmistumisesta on ilmoitettava ELY-keskukselle viimeistään kuukausi ennen niiden käyttöönottoa.

OHJAUS ENNAKOIMATTOMIEN VAHINKOJEN VARALLE

Vahingonkärsijä voi vaatia luvan saajalta korvausta ennakkoimattomasta vesistön pilaantumisesta aiheutuvasta tai muusta vesistöön kohdistuvasta toimenpiteestä johtuvasta vahingosta. Hakemus tulee tehdä aluehallintovirastolle. Ennakkoimattoman vahingon korvaamista koskevan hakemuksen yhteydessä voidaan esittää myös luvasta poiketen aiheutetun vahingon korvaamista koskeva vaatimus.

RATKAISUN PERUSTELUT

Käsittelyratkaisun perustelut

Koska hakijan olemassa oleva etälietesäiliö (2 500 m³) sijoittuu noin kahden kilometrin ja rakennettava lietesäiliö (3 500 m³) noin 750 metrin etäisyydelle eläinsuojista, ne eivät muodosta eläinsuojien kanssa sellaista ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettua teknistä ja toiminnallista yhteyttä, että niiden ympäristövaikutuksia olisi tarpeen tarkastella yhdessä. Etäisyyden vuoksi niiden ympäristövaikutukset eivät kohdistu samalle alueelle. Tiedot lantavarastosta ovat kuitenkin tarpeen riittävän varastointitilavuuden arvioimiseksi. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen arvioi mahdollisen ympäristöluvan tarpeen etälantavarastojen osalta.

Ympäristöluvan harkinnan perusteet ja luvan myöntämisen edellytykset

Kyseessä on olemassa olevan maidontuotantoon suuntautuneen tilan toiminnan laajentaminen eli ympäristönsuojelulain 29 §:n 1 momentin tarkoittama toiminnan olennainen muuttaminen. Tilalla on eläinsuojarakennuksia ja biokaasulaitos.

Tilan nykyisellä eläinsuojatoiminnalla on Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 24.11.2017 antama ympäristölupa nro 90/2017/1, jonka mukaan eläinsuojiin saa sijoittaa 160 lypsylehmää, 93 hiehoa (12–24 kk), 11 lehmävasikkaa (6–12 kk) ja 66 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on lausunnossaan (28.1.2019, POPELY/1983/2017) todennut, että lypsylehmien määrän muuttaminen 160:sta 220:een ja hiehojen (12–24 kk) vähentäminen 93:sta 33:een ei ole edellyttänyt ympäristöluvan muuttamista. Biokaasulaitoksen toiminnalla on Haapaveden kaupungin 29.4.2021 myöntämä

ympäristölupa (25/11.01.00/2021). Luvan myöntämisen edellytykset toiminnan laajentamisen osalta on tarkasteltu tässä päätöksessä.

Tilalle on tarkoitus rakentaa vasikkala ja uusi hiehopihatto sekä laajentaa olemassa olevaa lypsykarjapihattoa. Vanhaan hiehopihattoon ei tehdä muutoksia ja se pysyy eläinsuojakäytössä. Suunnitellun laajennuksen jälkeen eläinsuojissa on tilat 280 lypsylehmälle, 98 hieholle (12–24 kk), 81 lehmävasikalle (6–12 kk) ja 130 alle kuuden kuukauden ikäiselle vasikalle. Biokaasulaitoksessa käsiteltävien syötteiden määrä kasvaa nykyisen luvan mukaisesta 7 500 tonnista vuodessa noin 9 700 tonniin vuodessa.

Ympäristönsuojelulain liitteen 3 mukaisilla eläinyksikkökertoimilla laskettuna hakemuksen mukainen eläinmäärä on 3 912,4 eläinyksikköä. Nykyisen vuonna 2017 annetun ympäristöluvan mukainen laajuus on 2 249,6 eläinyksikköä. Laajennus on noin 1,7-kertainen. ELY-keskus on lisäksi lausunnollaan vuonna 2019 hyväksynyt toiminnan laajentamisen laajuuteen 2 657,6 eläinyksikköä. Siihen verrattuna laajennus on noin 1,5-kertainen.

Ympäristöluvan myöntäminen edellyttää, ettei toiminnasta annettavat lupamääräykset ja toiminnan sijoituspaikka huomioon ottaen aiheudu yksinään tai yhdessä muiden toimintojen kanssa terveyshaittaa, merkitsevää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, maaperän tai pohjaveden pilaantumista, erityistä luonnonolosuhteiden huonontumista tai vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella tai eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasiutusta.

Lypsykarjapihaton laajennusosa rakennetaan eläinsuojan pohjoisosaan. Nykyisten laakasiilojen ja kuivalantalan yhteyteen rakennetaan uusi rehulaatta. Rakennettavat vasikkala ja hiehopihatto sijoittuvat nykyisten laakasiilojen kaakkoispuolelle. Biokaasulaitos on laakasiilojen ja rakennettavan vasikkalan välissä. Vanha hiehopihatto sijoittuu lypsykarjapihaton koillispuolelle ja se pysyy eläinsuojakäytössä.

Karttatarkastelun perusteella etäisyys lypsykarjapihaton laajennusosasta lähimpään naapurin asuinrakennukseen, joka sijaitsee tilakeskuksen luoteispuolella tilalla Leppioja (71-401-19-55), on noin 170 metriä. Tilakeskuksen pohjoispuolelle sijoittuvaan asuinrakennukseen (karttatarkastelun perusteella vapaa-ajan asunto) tilalla Upola (71-401-19-63) on noin 200 metriä lypsykarjapihaton laajennusosasta. Tilakeskuksen eteläpuolella tilalla Arola (71-401-19-75) oleva asuinrakennus sijoittuu noin 350 metrin etäisyydelle ja koillispuolella oleva tilan Kujanpää (71-401-19-31) asuinrakennus noin 290 metrin etäisyydellä lypsykarjapihaton laajennusosasta. Tilan Kujanpää asuinrakennus on noin 220 metrin etäisyydellä nykyisestä lypsykarjapihatosta ja noin 140 metrin etäisyydellä vanhasta hiehopihatosta.

Etäisyys uudesta vasikkalasta lähimpään naapurin asuinrakennukseen tilalla Kujanpää on noin 215 metriä ja uudesta hiehopihatosta noin 210 metriä.

Tilakeskuksen lietesäiliöt sijoittuvat siten, että 2 500 m³:n säiliö on noin 200 metrin etäisyydellä tilan Leppioja asuinrakennuksesta ja noin 270 metrin etäisyydellä tilan Arola asuinrakennuksista. Pienemmät lietesäiliöt (500 m³ ja 600 m³) sijoittuvat vanhan hienopihatön kaakkoispuolelle, lähimmillään noin 140 metrin etäisyydelle tilan Kujanpää asuinrakennuksesta. Tilakeskuksen kuivalantala sijoittuu laakasiilojen yhteyteen noin 230 metrin etäisyydelle lähimmästä, tilalla Kujanpää sijaitsevasta, asuinrakennuksesta. Etäisyys biokaasulaitoksesta lähimpään naapurin asuinrakennukseen tilalla Kujanpää on noin 250 metriä.

Lannan käsittelyn biokaasulaitoksessa voidaan katsoa vähentävän lannasta ja sen varastoinnista aiheutuvaa hajuhaittaa. Lisäksi luvassa on annettu määräys hajuhaittojen vähentämisestä. Tilakeskukseen ei rakenneta uusia lannanvarastointitiloja. Biokaasulaitoksen mädätysjännös siirretään tilakeskuksesta etälietesäiliöihin maanalaista putkea pitkin, mikä myös osaltaan vähentää toiminnasta aiheutuvaa haju- ja meluhaittaa. Etäisyyksien eläinsuojista, biokaasulaitoksesta ja lantavarastoista lähimpiin naapureiden asuin- ja vapaa-ajanrakennuksiin voidaan pitää riittävinä, kun otetaan huomioon toiminnan järjestäminen hakemuksessa esitetyllä tavalla sekä annetut lupamääräykset. Ympäristöluvan myöntäminen ei edellytä, että toiminta olisi täysin hajutonta ja haitatonta.

Toimittaessa tämän lupapäätöksen mukaisesti toiminta vastaa toimialanparhaan käyttökelpoisen tekniikan vaatimuksia. Päätöksessä on edellytetty, että luvan saajan on oltava riittävästi selvillä toimialaansa liittyvän ympäristön parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisestä ja varauduttava sen käyttöönottoon.

Alueella ei ole voimassa olevaa oikeusvaikutteista asema- tai yleiskaavaa. Toiminta sijoittuu maatalousvaltaiselle haja-asutusalueelle, jossa karjatalouden harjoittaminen voidaan katsoa tavanomaiseksi toiminnaksi. Ympäristönsuojelulain 12 §:n mukaan luvanvaraista toimintaa ei saa sijoittaa asemakaavan vastaisesti. Lisäksi alueella, jolla on voimassa maakuntakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on katsottava, ettei toiminnan sijoittaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen. Toiminta ei sijoitu kaavamääräysten vastaisesti.

Toiminta-alue kuuluu Pyhäjoen vesistöalueeseen. Toiminta sijoittuu Piipsanojan (54.034) vesistöalueelle, joka kuuluu Pyhäjoen keskiosan vesistöalueeseen. Toiminnan vaikutusalueen vedet valuvat Piipsanojan kautta Pyhäjoen ala- ja keskiosan vesimuodostumaan. Oulujoen-lijoen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelman vuosille 2022–2027 mukaan Pyhäjoen ala- ja keskiosa on hyvässä ekologisessa tilassa. Tilan luokitus on laajaan aineistoon perustuva ekologinen luokitus. Tilaluokka on parantunut tyydyttävästä hyväksi viimeisimmässä luokituksessa. Pyhäjoen ala- ja keskiosan tilatavoite on saavutettu, mutta sen säilyminen on uhattuna ilman toimenpiteitä. Piipsanojan ekologista tilaa ei ole määritetty. Vesienhoidon tavoitteena on estää vesimuodostumien tilan heikkeneminen ja pyrkiä kaikkien vesien vähintään hyvään tilaan.

Pyhäjoen ala- ja keskiosalla maatalouden ravinnekuorma on erittäin merkittävä, metsätalouden kuormitus on merkittävä yhdessä muiden vaikutusten kanssa. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Pyhäjoen ala- ja keskiosalla fosforikuormituksen vähentämistarve on 30–50 % ja typpi-kuormituksen vähentämistarve alle 10 %.

Oulujoen–lijoen vesienhoitosuunnitelman toimenpideohjelmassa vuosille 2022–2027 (osa 2) mukaan alueella tulee käyttää kaikkia maatalouden kuormitusta vähentäviä ja vedenpidätyskykyä lisääviä toimenpiteitä mahdollisimman laajamittaisesti ja tehokkaasti. Suojavyöhykkeitä suositellaan perustamaan etenkin tulviville pelloille ja vesistöön viettäville pelloille. Talviaikaista kasvipeitettä tulee suosia etenkin kaltevilla ja eroosioherkillä pelloilla. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus on antamassaan lausunnossa todennut, että alueella toteutettava toiminta tulisi suunnitella ja toteuttaa niin, että vesistöjen tila ei heikkene.

Vesistökuormituksen vähentämiseksi lupapäätöksessä on annettu määräykset muun muassa eläinsuojan, biokaasulaitoksen ja lannanvarastointitilojen tiiveydestä, riittävästä lannan/mädätysjäännöksen varastointitilavuuksista ja lannan levittämisestä sekä selvitetty, että toiminnanharjoittajalla on käytettävissä riittävä peltoala lannanlevitykseen. Biokaasuprosessissa lanta muuttuu kasveille käyttökelpoisempaan muotoon, jolloin kasvit käyttävät ravinteet tehokkaammin, mikä vähentää lannan vesistöhuuhtoumia. Eläinsuojan ja biokaasulaitoksen toiminta ei vaaranna Oulujoen–lijoen vesienhoitosuunnitelman tilatavoitteiden saavuttamista.

Biokaasulaitoksen osalta ei ole vaadittu jätteen käsittelytoimintaa koskevaa vakuutta, koska laitoksella saa ympäristöluvan mukaisesti käsitellä ainoastaan tilalla muodostuvia lantajakeita ja pilaantuneita rehueriä.

Aluehallintovirasto toteaa edeltä ilmenevillä perusteilla, että ympäristöluvan myöntämisen edellytykset toiminnan olennaiseen muuttamiseen täyttyvät.

Lupamääräysten perustelut

Määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi

Lupamääräyksellä varmistetaan eläinsuojien, lannan varastointitilojen ja biokaasulaitoksen toimintojen sijoittaminen hakemuksessa esitettyihin paikkoihin. (lupamääräys 1)

Toimintaa on harjoitettava lupapäätöksen perusteena olevien eläinmäärien puitteissa. Lupa on myönnetty hakemukseen liitetyissä eläinsuojien pohjapiirustuksissa esitettyjen eläinpaikkojen perusteella. Hakemuksessa on esitetty lypsykarjapihaton (Lypsykarjarakennus, 5.9.2023, 1:100) ja vanhan hiehopihatton (Vanha pihatto, 5.9.2023, 1:100) sekä hakemuksen täydennyksessä 23.10.2023 vasikkalan ja hiehopihatton (Nuorikarjarakennus, 23.10.2023, 1:100) pohja- ja leikkauskuvat. Eläinyksikkömäärä on laskettu ympäristönsuojelulain liitteen 3

mukaisilla kertoimilla, joita käytetään lupa- ja toimivaltarajan määrittämiseen. (lupamääräys 2)

Tilavuutta tarvitaan lietelannan/määdätysjäännöksen, maitohuoneen jätevesien ja kattamattomiin lietesäiliöihin kertyvien sadevesien, pilaantuneen rehun (52 tonnia vuodessa, arviolta 173,3 m³) ja säilörehun puristenesteen varastointia varten yhteensä 9 722,3 m³. Tilan käytössä olevissa lietesäiliöissä on varastointitilavuutta yhteensä 9 600 m³. Lietekulujen tilavuus on laajennuksen jälkeen yhteensä 2 119 m³.

Lannan varastointitilojen mitoitus perustuu valtioneuvoston asetukseen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014), *nitraattiasetus*. Asetuksen 5 §:n mukaan tilavuuden tulee riittää vähintään 12 kuukauden aikana kertyvälle lannalle asetuksen liitteessä 1 esitettyjen vähimmäistilavuuksien mukaisesti. Lannan käsittely biokaasulaitoksessa ei merkittävästi muuta lannan määrää, joten nitraattiasetuksen (liite 1) lannan varastointimitoituksia voidaan suoraan soveltaa lannan biokaasutuksesta syntyvälle mädätysjäännökselle.

Mitoituksessa on huomioitu säiliöihin johdettavat sadevedet ja säilörehun puristenesteet. Säilörehun puristenesteen määräksi on arvioitu 0,05 m³/esikuivattu säilörehutonni eli yhteensä 175 m³. Tilakeskuksen lietesäiliöihin (2 500 m³, 600 m³ ja 500 m³) kertyvien sadevesien määräksi on arvioitu säiliön pinta-ala x 0,6 m, koska on katsottu, että säiliöiden katteena on käytettävä muuta kelluvaa katetta kuin lietelannan kuorettumaa, kun otetaan huomioon eläinsuojan koko ja sen sijoittuminen naapureiden asuinrakennuksiin nähden. Etälietesäiliöihin kertyvien sadevesien määräksi on arvioitu säiliön pinta-ala x 0,3 m. Kun käytetään muuta kelluvaa katetta kuin kuorettumaa, lisätään nitraattiasetuksen liitteen 1 mukaisesti sadevettä varten säiliökorkeutta vähintään 500 mm ja lietteen pinnalle lisättävää irtonaista katetta, kuten turvetta varten lisätään vielä 100 mm eli yhteensä 600 mm. Kaikkien säiliöiden katteeksi on esitetty hakemuksessa lietelannan luontaista kuorettumaa.

Koska karja on korkeatuottoinen (maidontuotanto yli 8 500 kg lypsylehmää kohden vuodessa) on varastointitilavuudessa otettu huomioon myös toiminnassa muodostuvien maitohuoneen pesuvesien määrä, koska nitraattiasetuksen liitteen 1 mukaan korkeatuottoisille karjoille suositellaan liitteen taulukossa 1 esitettyä suurempia varastotilavuuksia. Maitohuoneen jätevesiä on hakemuksessa esitetty muodostuvan 250 m³ vuodessa.

Kuivikelantaa muodostuu eläinsuojista 1 238,4 m³ vuodessa ja lisäksi sairas- ja poikimakarsinoista 514,8 m³ vuodessa. Tilakeskuksen kuivalantalan tilavuus on 330 m³. Hakemuksen mukaan kuivikelanta syötetään biokaasulaitokseen suoraan kuivalantalasta tai eläinsuojasta, joten osa kuivikelannasta varastoituu mädätyksen jälkeen lietesäiliöihin. Myös pilaantunut rehu syötetään suoraan biokaasuprosessiin. Lisäksi lannasta/mädätysjäännöksestä separoidaan lantakuiviketta. Hakemuksen mukaan separoitu kuivajae menee suoraan käyttöön, eikä sitä

varastoida. Laiduntavien eläinten osalta laidunkautta ei ole vähennetty lannanvarastointitilavuudesta.

Varastointitilavuudet ovat riittävät 12 kuukauden varastointitarvetta varten, kun osa kuivalannasta varastoituu mädätyksen jälkeen lietesäiliöihin. (lupamääräys 3)

Varastointitilojen on oltava vesitiiviitä pinta- tai pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi. Vesitiiviitä materiaaleja ovat esimerkiksi K30-2 luokan betoni ja asfalttibetoni ABT. Tarkkailemalla säännöllisesti lannanvarastointi- ja johtamisrakenteita ja tyhjentämällä säiliöt vuosittain voidaan varmistua niiden tiiveydestä ja ryhtyä välittömästi toimenpiteisiin mahdollisten vuotojen ilmaannuttua. Lantavarastojen vuosittaisella tyhjentämisellä varmistetaan hyötytilavuuden säilyminen suunnitelmien mukaisena. (lupamääräys 4)

Eläinsuojien yhteydessä olevien sosiaalitilojen wc-vesiä ei saa johtaa käsittelemättöminä maahan, ojaan tai muuhun uomaan vesien pilaantumisvaaran vuoksi. Ympäristönsuojelulain 16 §:n mukaan maaperää ei saa pilata ja 17 §:n mukaan pohjaveden pilaaminen on kielletty. Eläinsuojan wc-vedet johdetaan imeytyskenttään, jonka vuoksi luvassa on määrätty puhdistustehot, jotka vastaavat ympäristönsuojelulain 154b §:ssä esitettyä perustason puhdistusvaatimusta. (lupamääräys 5)

Hakemuksen mukaan biokaasulaitoksessa käsiteltävien syötteiden määrä kasvaa nykyisen luvan mukaisesta 7 500 tonnista vuodessa noin 9 700 tonniin vuodessa. Biokaasulaitoksessa käsitellään lietelantaa ja pesuvesiä noin 8 394 m³ vuodessa, kuivalantaa 1 238,5 m³ ja pilaantuneita rehueriä 52 tonnia. Biokaasulaitoksessa käsiteltävien jakeiden laatu ja määrä on rajattu vastaamaan hakemuksessa esitettyä. (lupamääräys 6)

Metaanin vaikutus kasvihuonekaasuna on moninkertainen hiilidioksidiin verrattuna, eikä sitä tule päästää ilmakehään. Sen vuoksi reaktorisäiliön on oltava kaasutiivis ja laitoksella on oltava soihutupoltin tai joku muu varajärjestelmä kaasun käsittelemiseksi siltä varalta, että kaasua ei voida hyödyntää suunnitellulla tavalla. (lupamääräys 7)

Lietelanta on voitava ohjata biokaasulaitoksen häiriötilanteessa eläinsuojista ohi biokaasuprosessin suoraan lietelantasäiliöön pinta- ja pohjavesien pilaantumisen estämiseksi. (lupamääräys 8)

Jätelain 141 §:n mukaan biokaasulaitoksen asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvän toiminnan tarkkailua varten tulee nimetä vastuuhenkilö. (lupamääräys 9)

Määräys lantakuivikkeeseen käytöstä on annettu eläintautiriskin minimoimiseksi. Hakemuksen mukaan mädätysjäännöstä separoidaan kuivikkeeksi. Separoitua kuivajaetta käytetään kuivikkeena kaikissa eläinsuojissa. (lupamääräys 10)

Rakenteiden on oltava vesitiiviitä maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisen ehkäisemiseksi. Separaattori on sijoitettava suljettuun tilaan melu- ja hajuhaittojen ehkäisemiseksi. Hakemuksen mukaan separointilaitte sijaitsee lypsylehmänavetan nykyisen poikimakarsinan yläpuolella sisätiloissa. (lupamääräys 11)

Eläinsuojan yhteydessä sijaitsevat lietesäiliöt on katettava hajuhaittojen vähentämiseksi. Tilakeskuksen lietesäiliöiden kelluvaksi katteeksi ei tässä tapauksessa hyväksytä naudan kuorettunutta lietelantaa, kun otetaan huomioon eläinsuojan koko ja sen sijoittuminen naapureiden asuinrakennuksiin nähden. Hakemuksessa kaikkien säiliöiden katteeksi on esitetty luontaista kuorettumaa. Tilakeskuksen lantala on katettu pressulla. Hajupäästöt laimenevat parhaiten, kun poistoilma johdetaan ulos eläinsuojien katoilla sijaitsevien poistoilmahormien kautta. Eläinsuojan alhainen lämpötila vähentää lietteen hajuhaittoja aiheuttavien kaasujen muodostumista. Hajuhaittojen vähentämistä koskevat määräykset on annettu eräistä naapurussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentin perusteella (lupamääräys 12)

Lannan levitystä varten on oltava riittävästi peltoalaa ylilannoituksen ja siitä aiheutuvan huuhtoutumisriskin välttämiseksi. Peltopinta-alavaatimus perustuu karjanlannan keskimääräiseen fosforisisältöön ja siitä saatavan fosforilannoituksen tasoon sekä valtioneuvoston asetuksen ilmoituksenvaraisista eläinsuojista (138/2019) liitteen 2 taulukkoon ympäristöministeriön Kotieläintalouden ympäristönsuojeluohjeen (17/2021) mukaisesti. Lannanlevitysalaa tulee olla vähintään yksi peltohehtaari 1,3 lypsylehmää, 3,5 hiehoa (12–24 kuukautta), 4,5 hiehoa (6–12 kuukautta) ja 11 alle kuuden kuukauden ikäistä vasikkaa kohti. Lannan levityksessä tulee lisäksi ottaa huomioon valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) kasvilajikohtaiset enimmäislannoitusmäärät. Hakemuksessa esitetyn perusteella hakijalla on riittävästi peltoalaa lannanlevitykseen (noin 336 ha). (lupamääräys 13)

Luvassa voidaan antaa määräyksiä lannan peltolevityksestä eläinsuojien lähipelloilla. Levitettävän lannan välitön multaaminen tai multaavan/sijoittavan levittimen käyttö lannanlevityksessä vähentää edelleen ravinteiden joutumista pelloilta sadevesien mukana vesistöön. Lannan sijoittaminen maanpinnan alapuolelle peltoon vähentää samalla typpiyhdisteiden haihtumista pellolta ja vähentää lannanlevityksestä aiheutuvaa hajua. Hakemuksen mukaan lietelanta levitetään multaavalla lietevauhalla. (lupamääräys 14)

Lannan ja mädätysjäännöksen kuormausta, kuljetusta ja levitystä koskevat määräykset ovat tarpeen maaperän sekä pinta- ja pohjavesien pilaantumisriskin sekä ympäristön yleiselle viihtyisyydelle ja ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen vähentämiseksi. (lupamääräys 15)

Meneteltäessä lupamääräyksen mukaisesti ravinteiden ja lannan huuhtoutumista vesistöön voidaan olennaisesti estää. (lupamääräys 16)

Lietelantaa, mädätysjäännöstä tai muita nestemäisiä orgaanisia lannoitteita ei saa käyttää lannoitteena luokitelluilla pohjavesialueilla

pohjavesien pilaantumisriskin ehkäisemiseksi ilman riittäviä selvityksiä siitä, ettei lietelannan ym. levittäminen pilaa pohjavettä. Pohjavesialueella tarkoitetaan pohjavesialueiden muodostumisalueita ja niiden suojavyöhykkeitä. Valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) mukaan talousveden hankintaan käytettävien kaivojen ja lähteiden ympärille on jätettävä maaston korkeussuhteista, kaivon rakenteesta ja maalajista riippuen vähintään 30–100 metrin levyinen vyöhyke, jota ei lannoiteta lannalla tai orgaanisilla lannoitevalmisteilla. (lupamääräys 17)

Laitumille johtavien kulkuteiden puhdistaminen on tarpeen niiden lietty-misen ehkäisemiseksi ja vesiensuojelun toteuttamiseksi. Laitumelle joh-tavien kulkuväylien puhdistaminen lannasta estää lannan kulkeutumista vesistöön. Laidunalueiden juottopaikkoihin liittyvät velvoitteet on annettu ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä viihtyisyys- ja terveyste-kijät huomioiden. Määräys laiduntamisen välttämisestä talousvesikaivo-jen ympäristössä on annettu talousvetenä käytettävän pohjaveden suo-jelemiseksi. (lupamääräys 18)

Määräys säilörehun varastoinnista ja puristenesteen johtamisesta sekä rehujätteen varastoinnista ovat tarpeen pinta- ja pohjaveden pilaantumi-sen ehkäisemiseksi ja hajuhaittojen vähentämiseksi. Puristeneste on ravinnepitoista, minkä vuoksi se tulee ottaa talteen ja levittää lannan mukana peltoon lannoitteeksi. Puristenestesäiliön koon tulee olla riittävä ja säiliön täyttymistä tulee tarkkailla säännöllisesti ylivuotojen estä-miseksi. Hakemuksen mukaan puristenesteet johdetaan lietesäiliöön ja levitetään lietteen mukana peltoon. (lupamääräys 19)

Melulle asetetut raja-arvot vastaavat valtioneuvoston päätöksen (993/1992) melutason ohjearvoja. (lupamääräys 20)

Haittaeläinten torjunta on tarpeen lähialueelle aiheutuvan terveyshaitan estämiseksi ja viihtyisyyshaitan vähentämiseksi. Toiminnanharjoittaja on velvollinen huolehtimaan, ettei hänen toimintansa lisää haittaeläinten määrää alueella. (lupamääräys 21)

Määräykset on annettu jätteiden muodostumisen vähentämiseksi ja ros-kaantumisen sekä öljyvahinkojen estämiseksi. Jätteen haltijan on jäte-lain 12 §:n mukaan oltava selvillä jätteen alkuperästä, määrästä, lajista, laadusta ja muista jätehuollon järjestämiselle merkityksellisistä jätteen ominaisuuksista sekä jätteen ja jätehuollon ympäristö- ja terveysvaiku-tuksista ja tarvittaessa annettava näitä koskevat tiedot muille jätehuollon toimijoille. Haitallisten aineiden maaperään, vesiin ja viemäriin pääsyn estämiseksi sekä maaperän pilaantumisen estämiseksi on tarpeen an-taa määräys jätteiden, kemikaalien ja polttoaineen varastoinnista. (lupa-määräykset 22 ja 23)

Jätelain 8 §:n mukaan kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mu-kaan noudatettava seuraavaa etusijajärjestystä. Ensisijaisesti on vähen-nettävä syntyvän jätteen määrää ja haitallisuutta. Jos jätettä kuitenkin syntyy, jätteen haltijan on ensisijaisesti valmisteltava jäte uudelleenkäyt-töä varten tai toissijaisesti kierrätettävä se. Jos kierrätys ei ole mahdol-lista, jätteen haltijan on hyödynnettävä jäte muulla tavoin, mukaan

lukien hyödyntäminen energiana. Jos hyödyntäminen ei ole mahdollista, jäte on loppukäsiteltävä. Toimittamalla vaaralliset jätteet asianmukaiseen käsittelyyn, voidaan vähentää niiden aiheuttamia riskejä terveyteen ja ympäristöön. Jätelain 118 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on pidettävä kirjaa jätteistä ja 119 §:n mukaan jätekirjanpitotiedot on säilytettävä kuuden vuoden ajan. (lupamääräys 24)

Tilalla kuolleiden eläinten asianmukaisella hävittämisellä varmistetaan ympäristöhygienian yleisten vaatimusten täyttyminen sekä ehkäistään mahdollisten eläintautien leviäminen tilan ulkopuolelle. Eläinperäinen jäte on käsiteltävä EY:n eloperäisiä sivutuotteita koskevan asetuksen mukaisesti laitoksessa, jolla on lupa vastaanottaa ja käsitellä eloperäisiä jätteitä. (lupamääräys 25)

Tarkkailu- ja raportointimääräykset

Tarkkailu-, huolto- ja mahdollisesti havaittujen vaurioiden korjausvelvoite on annettu sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu suoria päästöjä maaperään, pohjaveteen tai pintavesiin. (lupamääräys 26)

Valtioneuvoston asetuksen (1250/2014) 12 § edellyttää vähintään viiden vuoden välein tehtävää lanta-analyysejä (lupamääräys 27)

Toiminnanharjoittajan kirjanpito- ja raportointivelvoite on annettu viranomaisen tiedonsaannin turvaamiseksi ja valvonnan järjestämiseksi. Toiminnasta saamiensa tietojen perusteella viranomainen voi seurata toiminnan lainmukaisuutta ja luvassa annettujen määräysten noudattamista. Lannan vastaanottosopimuksilla ja levitysalojen raportoinnilla varmistetaan, että käytettävissä oleva peltoala ja sopimukset kattavat tilalla vuodessa muodostuneen lannan määrän. (lupamääräys 28)

Ympäristönsuojelulain 7 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön mahdollisimman vähäisiksi. Roskaamiskiellosta on säädetty jätelain 72 §:ssä. (lupamääräys 29)

Ilmoitusvelvollisuus poikkeuksellisista tilanteista on määrätty viranomaisten tiedonsaannin varmistamiseksi, valvonnan toteuttamiseksi ja mahdollisten annettavien viranomaisohjeiden vuoksi. Määräys välittömiin torjuntatoimenpiteisiin ryhtymisestä päästöjen torjumiseksi on annettu välittömän pilaantumisen ehkäisemiseksi ja poikkeuksellisista päästöistä aiheutuvien haittojen minimoimiseksi. Ympäristönsuojelulain 14 §:n mukaan toiminnanharjoittajalla on pilaantumisen torjuntavelvollisuus. Ympäristönsuojelulain 123 §:n mukaan toiminnasta vastaavan on tehtävä ilmoitus valvontaviranomaiselle mm. onnettomuudesta aiheutuvasta päästöstä tai syntyvästä jätteestä, josta voi aiheutua välitöntä tai ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa (lupamääräys 30)

Parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen kautta voi tulla mahdollisuuksia vähentää päästöjä olennaisesti ilman kohtuuttomia kustannuksia. Luvan haltijalla on yleinen selvilläolovelvollisuus muun muassa

toimintansa haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. (lupamääräys 31)

Toiminnan olennaista muutosta koskevan ilmoitusvelvollisuuden perusteella varmistetaan tiedonkulku ympäristöviranomaiselle niin, että ilmoituksen perusteella voidaan tarkastella muutoksen vaikutuksia voimassaoleviin lupamääräyksiin ja arvioida mahdollisen uuden ympäristöluvan tarvetta. (lupamääräys 32)

Eläinsuojien käyttöönottoilmoitus on määrätty tekemään valvonnallisista syistä. (lupamääräys 33)

VASTAUS YKSILÖITYIHIN VAATIMUKSIIN

Lausunnot on otettu huomioon päätöksen ratkaisuosasta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

LUVAN VOIMASSAOLO

Päätöksen voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi.

Korvattavat päätökset

Tämä päätöksen lupamääräykset korvaavat lainvoimaiseksi tultuaan Pohjois-Suomen aluehallintoviraston 24.11.2017 antaman päätöksen nro 90/2017/1 ja Haapaveden kaupungin 29.4.2021 antaman ympäristölupapäätöksen (asianumero 25/11.01.00/2021) lupamääräykset kokonaisuudessaan.

Lupaa ankaramman asetuksen noudattaminen

Jos asetuksella annetaan tämän luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava ympäristönsuojelulain 70 §:n nojalla.

PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANO

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Päätös on täytäntöönpanokelpoinen sen saatua lainvoiman. Valitus korvauksesta ei estä toiminnan aloittamista.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 11, 12, 14, 16, 17, 53, 58, 59, 62 ja 123 §:t

Laki eräistä naapuruussuhteista (26/1920) 17 §

Jätelaki (646/2011) 8, 12, 15, 72, 118, 119, 121, 122 ja 141 §:t

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta (1250/2014)

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

KÄSITTELYMAKSU

Ratkaisu

Lupa-asian käsittelymaksu on 10 750 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta Joensuusta.

Perustelut

Käsittelymaksu määräytyy hakemuksen vireille tullessa voimassa olleen aluehallintovirastojen maksuista heinä-joulukuussa vuonna 2023 annetun valtioneuvoston asetuksen (867/2023) mukaisesti.

Asetuksen liitteen maksutaulukon kohdan 3.1 mukaan uuden eläinsuojan, jonka kokonaiseläinyksikkömäärä liitteen 3 taulukon 1 eläinyksikkökertoimilla laskettuna on vähintään 3 000, tarkoitetun eläinsuojan ympäristöluvan käsittelymaksu on 13 000 euroa.

Maksutaulukon kohdan 3.1 alakohdan 1 mukaisesti toiminnan olennaisista muuttamista (ympäristönsuojelulain 29 §) koskevan lupahakemuksen käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on 70 prosenttia taulukon mukaisesta maksusta.

Maksutaulukon kohdan 3.1 alakohdan 2 mukaisesti ympäristönsuojelulain 41 §:ssä tarkoitettujen samanaikaisesti ratkaistavien useiden toimintojen lupa-asioiden käsittelystä peritään yhdistetty maksu siten, että korkeimpaan maksuluokkaan kuuluvan toiminnan taulukon mukaiseen käsittelymaksuun voidaan lisätä muiden toimintojen osuutena 70 prosenttia näiden toimintojen taulukon mukaisista maksuista. Hakemuksessa tarkoitetun biokaasulaitoksen kokoluokan (alle 20 000 t/v) perusteella sen ympäristöluvan käsittely kuuluisi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan. Biokaasulaitoksen ympäristöluvan käsittelymaksua ei ole asetuksen kohdan 3.1. maksutaulukossa.

Biokaasulaitoksen osalta maksu peritään maksutaulukon kohdan 3.1 alakohdan 6 mukaisesti asian vaatiman työmäärän perusteella.

Käsittelymaksu on 66 euroa/h. Biokaasulaitoksen ympäristöluvan käsittelyyn on kulunut 25 tuntia, jolloin luvan käsittelymaksu on biokaasulaitoksen osalta 1 650 euroa.

Eläinsuojan ja biokaasulaitoksen ympäristöluvan käsittelymaksu on siten yhteensä 10 750 euroa.

Oikeusohjeet

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista heinä-joulukuussa vuonna 2023 (867/2023)

Valtioneuvoston asetus aluehallintovirastojen maksuista vuonna 2024 (1171/2023) 8 §

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Päätös

Hakija

Päätös tiedoksi sähköpostitse

Haapaveden kaupunki

Haapaveden kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen

Haapaveden kaupungin terveydensuojeluviranomainen

Haapaveden kaupungin kaavoitusviranomainen

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Ruokavirasto

Suomen ympäristökeskus

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaiset

Ilmoittaminen yleisessä tietoverkossa ja sanomalehdessä

Aluehallintovirasto tiedottaa päätöksen antamisesta julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen lupaviranomaisen verkkosivuilla <https://ylupa.avi.fi>.

Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Haapaveden kaupungin verkkosivuilla.

Päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Haapavesi-nimisessä sanomalehdessä.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Tapio Orjasniemi

Mari Sallmén

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Tapio Orjasniemi. Asian on esitellyt ympäristöylitarkastaja Mari Sallmén.

Tiedustelut: asian esittelijä, puh. 0295 017 666 tai 0295 016 000.

Asiakirja on hyväksytty sähköisesti. Merkintä sähköisestä hyväksymisestä on asiakirjan viimeisellä sivulla.

Liite

Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Tähän aluehallintoviraston päätökseen tai siitä perittävään maksuun voi hakea muutosta kirjallisella valituksella. Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, sekä vaikutusalueella ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistämiseksi toimivat rekisteröidyt yhdistykset tai säätiöt, sijaintikunta ja vaikutusalueen kunnat ja niiden ympäristönsuojeluviranomaiset, sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ja muut asiassa yleistä etua valvovat viranomaiset.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä oikeudenkäyntimaksu siten kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) ja oikeusministeriön asetuksessa tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021) säädetään. Maksun suuruus on 270 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tarkempia tietoja maksuista saa hallinto-oikeudesta.

Toimi näin

Jos haet muutosta aluehallintoviraston päätökseen, tee kirjallinen valitus Vaasan hallinto-oikeuteen ennen valitusajan päättymistä. **Valitusaika päättyy 8.4.2024.**

Valitusaika määräytyy seuraavasti:

- Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen viimeistään seitsemäntenä (7.) päivänä siitä, kun aluehallintovirasto on julkaissut päätöksen verkkosivuillaan.
- Valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.
- Kun määräaika lasketaan, sitä päivää, kun päätös on saatu tiedoksi, ei oteta lukuun.
- Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto, juhannusaatto tai arkilauantai, määräaika päättyy ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Ilmoita valituksessa

- valittajan nimi, postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite. Jos valittajana on yhteisö, ilmoita sen nimi ja yhteystiedot.
- laillisen edustajan, asiamiehen tai muun valituksen laatineen henkilön nimi ja postiosoite, puhelinnumero ja muut tarpeelliset yhteystiedot, kuten sähköpostiosoite
- sellainen postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Hallinto-oikeus voi valita, mihin osoitteeseen se toimittaa asiakirjat, jos sille on ilmoitettu useampia prosessiosoitteita tai jos yhtäkään ilmoitettua yhteystietoa ei ole nimetty prosessiosoitteeksi.
- päätös, johon haetaan muutosta
- päätöksen kohta, johon haetaan muutosta
- mitä muutoksia päätökseen vaaditaan
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Yhteystietojen muutoksesta on ilmoitettava viipymättä hallinto-oikeudelle valituksen vireillä olon aikana.

Valituksen liitteet

- aluehallintoviraston päätös, johon muutosta haetaan (alkuperäisenä tai jäljennöksenä)
- asiakirjat, joita käytetään vaatimusten tukena (jollei niitä ole toimitettu jo aiemmin aluehallintovirastoon)
- valtakirja

- o asiamiehen on liitettävä valitukseen valittajalta saatu valtakirja – ellei hän ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai sellainen oikeudenkäyntiavustaja, joka määritellään luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011).
- o asiamiehen ei tarvitse toimittaa valtakirjaa, jos hallinto-oikeuteen toimitetaan sellainen sähköinen asiakirja, jossa on selvitys asiamiehen toimivallasta. Asiamiehen ei myöskään tarvitse esittää valtakirjaa, jos valittaja on antanut valtuutuksen suullisesti tuomioistuimessa tai jos asiamies on toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa.

Lähetä valitus hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat:

Vaasan hallinto-oikeus

Korsholmanpuistikko 43, 4. krs (käyntiosoite)

PL 204, 65101 Vaasa (postiosoite)

sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

puhelinvaihe: 029 56 42 611

asiakaspalvelu: 029 56 42 780 (avoinna ma–pe kello 8.00–16.15)

telekopio (fax): 029 56 42 760

Valituksen saapuminen määräajassa on valittajan vastuulla, kun se lähetetään postitse, sähköpostitse, telekopiona tai lähetin välityksellä. Suljetussa laitoksessa oleva henkilö voi antaa valituskirjelmän valitusajan kuussa myös sille henkilölle, joka on määrätty laitoksessa tätä tehtävää hoitamaan tai laitoksen johtajalle.

Valituksen on oltava perillä hallinto-oikeuden kirjaamossa viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen hallinto-oikeuden aukioloajan päättymistä.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja PSAVI/11569/2023 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument PSAVI/11569/2023 har godkänts elektroniskt

Orjasniemi Tapio 27.02.2024 14:59

Sallmén Mari 27.02.2024 14:54